

conf. univ. dr. Gheorghe Sarău

Dicționar rrom – român

(realizat pe baza cuvintelor întâlnite în manualul de
Comunicare în limba rromani " Vakărimata " destinat
anului I de studiu)

Redactarea și coordonarea
lexicografică: prof. **Maria Sarău**

Culegere computerizată:
Gheorghe Sarău

A

abonamènto, ~ură

s.m. abonament, ~e.

abser, ~a *s.m.* v. *suro*.

acărădăs a obișnui (deprinde) pe cineva (cu ceva; să facă ceva).

acărutn/o, -i, -e, -e *adj.* obișnuit, ~ă, obișnuiți, obișnuite.

ac’havel (*perf.* ac’havdăs) *vb. tr, intr.* a opri, a înceta, a frâna.

ac’havn/i, -ă *s.f.* 1. frân/ă, -e. 2. (*lupunz, ~a*) piedic/ă, i.

adekvàto *adj. invar.* adecv/at, -ată, -ați, -ate.

ad,,s v. *avdives*

administratìvo *adj. invar.* administrativ, ~ă, ~i, ~e.

adoptisard/o, -i, -e, -e *adj.* adopt/at, -ată, -ați, -ate.

àero(s) *s.m.* aer.

aeropòrt/o, ~ură *s.m.* aeroport, ~uri.

afektìvo *adj. invar.* afectiv, ~ă, ~i, ~e.

afirmaciaq/o, -i, e, -e *adj.* de afirmare.

agor, ~a *s.m.* capăt, capete; sfârșit, ~uri.

agorutn/o, -i, -e, -e *adj.* final, ~ă, ~i, ~e.

aj v. *thaj*

akana *adv.* acum.

akanutn/o, -i, -e, -e *adj.* actual, ~ă, ~i, ~e; de acum; contemporan, ~ă, ~i, ~e.

akava v. *kava*

àkci/a, -e *s.f.* acțiun/e, -i; *akciaθar* din (de la) acțiune.

akcienq/oro, -iri, -ere, -ere *adj. v. akcienqo.*

akcienq/o, -i, -e, -e *adj.* de acțiuni; al (a, ai, ale) acțiunilor.

aktivi/pen [-mos], -mata *s.m.*

activit/ate, -ăți.

aktìvo *adj. invar.* activ, ~ă, ~i, ~e.

aktoresq/o, -i, -e, -e *adj.* de actor; al (a, ai, ale) actorului; actoric/esc, -ească, -ești, -ești.

akhard/o, -i, -e, -e *adj. v. khardo.*

akharel *vb. v. kharel.*

akhari/pen [-mos], -mata *s.m. kharipen.*

akharipnasq/o, -i, -e, -e *adj.*

vocativ, ~ă, ~i, ~e; de chemare, de strigare; apelativ, ~ă, ~i, ~e.

akhor, ~a *s.m.* nuc/ă, -i.

albùm/o, -ură *s.m.* album, ~e.

alfabèt/o, -ură *s.m.* alfabet, ~e; *alfabetosθar* din (de la) alfabet.

aling, ~a *s.f.* lan, ~uri; câmp, ~uri.

alosard/o, -i, -e, -e *adj.* ales, aleasă, aleși, alese; selecțion/at, -ată, -ați, -ate.

alosarel (*perf.* alosardăs) *vb. tr.* a alege; a selecta; a selecționa.

amal, ~a *s.m.* prieten, ~i.

amalenq/o, -i, -e, -e *adj.* de prieteni; al (a, ai, ale) prietenilor.

amalikan/o, -i, -e, -e *adj.*

prieten/esc, -ească, -ești, -ești; amical, ~ă, ~i, ~e.

amar/o, -i, -e, -e *adj. pos.* al nostru, a noastră, ai noștri, ale noastre.

amboldel (*perf.* amboldăs) *vb. tr.* 1. a întoarce. 2. a restitui, a da înapoi, a înapoia. 3. a traduce.

ambrèl/a, -e *s.f.* umbrel/ă, -e.

ambrol, ~a *s.m.* pară, pere.

ame *pron. pers.* noi.

amen *pron. pers. ame* la acuz. pe noi, -ne-.

amenqe *pron.pers.* **ame** *la dat.* nouă, -ne-, ni.
analogi/a, -e *s.f.* analogi/e, -i.
anav, ~a *s.m. v. n a v.* nume, nume; denumir/e, -i.
anavărel (*perf.* anavărdăs) *vb. tr.* a (de)numi; a pune nume.
anavenq/o, -i, -e, -e *adj.* de nume, al (a, ai, ale) numelor; de denumiri, al (a, ai, ale) denumirilor.
anavesq/o, -i, -e, -e *adj.* de nume, al (a, ai, ale) numelui; de denumire, al (a, ai, ale) denumirii.
ander, ~a *s.m.* miez, ~uri; conținut, ~uri; cuprins, ~uri.
anderărel (*perf.* anderărdăs) *vb. tr.* a conține, a face să conțină.
andre *adv.* înăuntru.
andrutn/o, -i, -e, -e *adj.* intern, ~ă, ~i, ~e.
anèks/a, -e *s.f.* anex/ă, -e.
anel (*perf.* andăs) *vb. tr.* a aduce; *anindos* aducând; *anel zorăça* a sili.
angarn/o, -e *s.m.* crei/on, -oane.
angarnenq/o, -i, -e, -e *adj.* de creioane, al (a, ai, ale) creioanelor.
anglal *prep., adv.* înainte(a), în față; înainte, în față.
angledini/pen [-mos], -mata *s.m.* răspuns, ~uri.
anglekeri/pen [-mos], -mata *s.m.* pregătir/e, -i.
angliškòl/a, -e *s.f.* grădin/iță, -ițe; *angliškolaça* cu grădinița [v. sin. *xurdelin*].
angliškolutn/o, -i, -e, -e *adj.* preșcolar, ~ă, ~i, ~e.
anglivak, ~a *s.m. v. an gl o l a v.*
anglolav, ~a *s.m.* prefață, prefete; *anglolaveça* cu prefață. [*anglolav* < *anglutno lav*].
anglutn/o, -i, -e, -e *adj.* anterior, -oară, -ori, -oare; întâiul, întâia;

preced/ent, -entă, -enți, -ente, de dinainte.
animatòr/i, -ă *s.m.* animator, ~i [v. și *zìvdăritro*].
anklel (*perf.* anklisto, anklistăs) *vb. intr.* a ieși [*căld.*; v. și *inklel, inklòl*].
ankrel *vb. v. a n k l e l.*
anr/o, -e *s.m.* ou, ouă [var.: *vanro*]
anrenq/o, -i, -e, -e *adj.* de ouă, al (a, ai, ale) ouălelor.
antèn/a, -e *s.f.* anten/ă, -e.
antonim/a, -e *s.f.* antonim, ~e.
anθa *prep.* în.
anθar *prep. din; de la.*
anθ-e *prep.* **anθa** în formă elidată în.
anθ-(e)l *prep.* **anθa** în formă elidată în.
anθ-ël *prep.* **anθa** în formă elidată în.
anθ-i *prep.* **anθa** în formă elidată în.
anθ-jekh *prep.* **anθa** în formă elidată înaintea ar. *nehot*. **jekh** într-un, într-o.
anθ-o *prep.* **anθa** în formă elidată în.
apartamènt/o, -ură *s.m.* apartament, ~e.
aplikàci/a, -e *s.f.* aplicați/e, -i.
arakhel *vb. v. r a k h e l.*
arakhl/o, -i, -e, -e *adj. v. r a k h l o.*
arakhn/o, -e *s.m. v. r a k h n o.*
aresel *vb. v. r e s e l.*
arro *s.m.* făină.
artistikan/o, -i, -e, -e *adj.* artistic, ~ă, ~i, ~e.
artìst/o, -ură *s.m. v. p h i r n o.*
asamasq/o, -i, -e, -e *adj. v. a s a p n a s q o.*
asand/o, -i, -e, -e *adj.* surâzăt/or, -oare, -ori, -oare; zâmbit/or, -oare, -ori, -oare.
asandòl (*perf.* asandilăs) *vb. intr.* a zâmbi, a surâde [v. și *pašasal*]

asapnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de răs; rizibil, ~ă, ~i, ~e; comic, ~ă, ~i, ~e.
asfaltime *adj. invar.* asfalt/at, -ată, -ați, -ate.
às/o, -ură *s. m.* as, ași.
astard/o, -i, -e, -e *adj.* prins, ~ă, prinși, prinse; apucat, ~ă, apucați, apucate.
astarel (*perf.* astardăs) *vb. tr.* a prinde, a apuca.
astarimasqe *s.m. v. astaripnasqe.*
astaripnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de legătură, de joncțiune.
asvinal/o, -i, -e, -e *adj.* lăcrimat, înlăcrim/ată, -ați, -ate.
asvinal/i, -ă *s.f.* lăcrămioar/ă, -e.
aști (*perf.* aștisardăs) *vb. intr.* a putea, a fi capabil (în stare) să...
așunel *v. șunel.*
așund/o, -i, -e, -e *adj. v. șunde.*
atărdol *vb. v. aterdöl.*
aterdipnasq/o, -i, -e, -e *adj. v. terdipnasqo.*
aterdöl *vb. v. terdöl.*
atòska *adv. v. atùnčí.*
atùnčí *adv.* atunci.
augùsta *s.f.* august.
autobùz/o, -ură *s.m.* autobuz, ~e.
autopìst/a, -e *s.f.* autopist/ă, -e.
autòr/i, -ă *s.m. v. autòro.*
autòr/o, -ură *s.m.* autor, ~i.
autorurenq/o, -i, -e, -e *adj.* de autori, al (a, ai, ale) autorilor.
avdives *adv.* astăzi.
avel (*perf.* avilo, avilăs) *vb. intr.* a veni; a deveni.
aver *pron., adj. nehot. invar.* altul, alta, alții, altele; *le averenθar* de la (din, de către) alții (altele); *averenqere* altora; *avreça* cu altul.

avere *adj. pron. nehot. invar.* **aver** la cazurile oblice: ~ raklen pe alți copii.
avgin *s.m.* miere.
avginasq/o, -i, -e, -e *adj.* de miere, al (a, ai, ale) mierii.
avil/o, -i, -e, -e *adj.* ven/it, -ită, -iți, -ite.
aviòn/i, -ă *s.m. v. aviòn o.*
aviòn/o, -ură *s.m. v. xurăvno.*
avlin, ~a *s.f.* curte (înstărită; în *povești*: curte împărătească), curți; aver/e, -i; cadru, domeniu.
avrăł *adv. v. avri.*
avresq/o, -i, -e, -e *adj. pos.* al (a, ai, ale) altuia.
avri *adv.* afară; *avrăł* de (din) afară.
azukerd/o, -i, -e, -e *adj. v. zuckerdo*
azukerel *vb. v. zuckerel.*
azutil *vb. v. zutil.*
azutimaça *s.m. v. azutipnaça.*
azutime *adj. v. zutime.*
azutipnaça *v. azutipen.*
azutip/en [-mos], -mata *v. zutipen.*
azutisarel *vb. v. zutisarel.*
azutòr/o, -ură *adj.* ajut/or, -oare.

Ă

ăl

B

baxtagor, ~a *s.m.* succes, ~e.
baxtal/o, -i, -e, -e *adj.* noroc/os, -oasă, -oși, -oase; feric/it, -ită, -iți, -ite.
bajràmo, -ură *s.m.* petrecer/e, -i; sărbăt/oare, -ori.
bajramutn/o, -i, -e, -e *adj.* de petrecere; de sărbătoare, sărbăt/olesc, -orească, -orești, -orești; distractiv, ~ă, ~i, ~e.
bakr/i, -ă *s.f.* oaie, oi.
bakr/o, -e *s.m.* berbec, ~i; (*p. gener.*) *bakre* oi.

bakr/orro,- orre *s.m. (dim.)* miel, miei; berbec/el, -ei.
bal, ~a *s.m.* păr; fir, ~e de păr.
balaj, ~a *s.f. v. b a l a n i.*
balan/i, -ă *s.f.* copaie, copăi; albie, albi; cadă, căzi.
balan/o, -i, -e, -e *adj.* de (din) porc; ~o mas carne de porc; ~o luvorro cocină de porc.
balanörr/i, -ă *s.f.* jgheab, ~uri.
balesq/o, -i, -e, -e *adj.* de păr, al (a, ai, ale) părului.
balkòn/o, -ură *s.m.* balc/on, -oane.
bal/o, -e *s.m.* porc, ~i.
balval, ~a [-ă] *s.f.* vânt, ~uri.
bàmb/a, -e *s.f. v. s u m ù n c a.*
banàn/a, -e *s.f.* banan/ă, -e.
banges *adv.* strâmb; incorect; chiorăș.
bar, ~a *s.f.* **1.** gard, ~uri. **2.** ogradă, ogrăzi; curte, curți; grădin/ă, -i.
barăq/o, -i, -e, -e *adj.* de curte, al (a, ai, ale) curții (gardului, ogrăzii).
barărd/o, -i, -e, -e *adj.* cresc/ut, -ută, -uți, -ute; măr/it, -ită, -iți, -ite.
barărel (*perf.* barărdăs) *vb. tr.* a crește, a face mare; a mări.
barări/pen [-mos], -mata *s.m.* creșter/e, -i; măr/it/e, -i; dezvolt/are, -ări; cultiv/are, -ări.
barăripnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de creștere (mărire), al (ai, ale) creșterii (măririi).
barăx, ~a *s.m.* steag, ~uri, drapel, ~e.
barăxesq/o, -i, -e, -e *adj.* de steag, al (a, ai, ale) steagului.
bar/o, -i, -e, -e *adj.* mare, mari.
baredivaj *s.m.* (luna) iunie.
baredivesq/o, -i, -e, -e *adj.* de sărbătoare, al (a, ai, ale) sărbătorii.
baredivesutn/o, -i, -e, -e *adj.* sărbător/esc, -ească, -ești, -ești.
bareilesq/o, -i, -e, -e *adj.* cu inimă mare, mărinim/os, -oasă, -oși, -oase; gener/os, -oasă, -oși, -oase.
barimatenq/o, -i, -e, -e *adj. v. p h u t ă r d o.*
baröl (*perf.* barilăs) *vb. refl.* a se face mare, a se mări; a crește.
barvalărel (barvalărdăs) *vb. tr.* a îmbogăți.
barvali/pen [-mos], -mata *s.m.* bogăți/e, -i; îndestul/are, -ări.
barval/o, -i, -e, -e *adj.* bog/at, -ată, -ați, -ate.
barvarărel *vb. tr. v. b a r v a l ă r e l.*
barr, ~a *s.m.* **1.** piatră, pietre. **2.** cetate, cetăți; *barr,,nθar* din (de la) pietre.
barresq/o, -i, -e, -e *adj.* de piatră, al (a, ai, ale) pietrei.
barrutn/o, -i, -e, -e *adj.* de (din) piatră.
basand/o, -i, -e, -e *adj.* sufici/ent, -entă, -enți, -ente; îndestulăt/or, -oare, -ori, -oare [*v. și: basutno*].
basketosq/i, -o, -e, -e *adj.* de baschet, al (a, ai, ale) jocului de baschet.
basutn/o, -i, -e, -e *adj.* suficient, ~ă, suficienți, suficiente [*v. și: basando*].
baś, ~a *s.m.* sunet, ~e; voc/e, -i; țipăt, țipete. [*v. și k r i l o*].
baśel (*perf.* baślăs) *vb. intr.* **1.** a cucuriga. **2.** a lătra. **3.** a emite un sunet strident. **4.** (bicicleta, căruța) a scârțâi.
baśenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) sunetelor.
baśesq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) sunetului.
baśibaś, ~a *s.m.* zgomot, ~e; gălăgie.

bašibašal/o, -i, -e, -e *adj.* zgomot/os, -oasă, -oși, -oase; gălăgi/os, -oasă, -oși, -oase.

bašn/o, -e *s.m.* cocoș, ~i.

bâz/a, -e *s.f.* bază/ă, -e.

bazutn/o, -i, -e, -e *adj.* de bază, fundamental, ~ă, ~i, ~e.

bărăganosq/o, -i, -e, -e *adj.* de Bărăgan, al (a, ai, ale) Bărăganului.

be-he-he *interj.* (pentru oaie) be-he-he.

behekerel (*perf.* behekerdăs) *vb.* *intr.* a behăi.

belut, ~a *s.m.* stejar, ~i.

belutesq/o, -i, -e, -e *adj.* de stejar, al (a, ai, ale) stejarului.

benzina *s.f.* benzină.

berand, ~a *s.m.* (la cort) berand.

berăvel (*perf.* berăvdăs) *vb.*

intr. a se plimba cu barca, a naviga.

beresq/o, -i, -e, -e *adj.* de barcă, de vapor; al (a, ai, ale) bărcii (vaporului).

berxum, ~a *s.m.* ghindă, ghinde.

ber/o, -e *s.m.* barcă, bărci; vap/or, -oare; ambarcațiun/e, -i.

bero/rro, -orre *s.m. dim.* bărcuț/ă, -e; vapuraș, ~e.

berś, ~a *s.m.* an, ~i; *but bersenθe!* la mulți ani!; *bersenθar* de la (din) ani.

berśesq/o, -i, -e, -e *adj.* de an, al (a, ai, ale) anului.

berśi/pen [-mos], -mata *s.m.* vârst/ă, -e; etate, etăți.

berśisarel (*perf.* berśisardăs) *vb. tr.* a aniversa, a sărbători/ a marca o dată pe an o anumită zi (de naștere, o dată/sărbătoare anume, ziua onomastică etc).

berśivaxt, ~a *s.m. v. berśkotor.*

berśkotor, ~a *s.m.* 1. sezon 2. anotimp, ~uri.

beruj, ~a *s.f.* albin/ă, -e.

bešel (*perf.* beślăs) *vb. intr.* 1. a sta. 2. a locui.

bešimasq/o, -i, -e, -e *adj. v.*

b e ś i p n a s q o.

bešipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de stat; de locuit; de șezut.

bešutnărel (*perf.* bešutnărdăs) *vb. tr., refl.* ~ *pes* a se recrea.

bešutn/o, -i, -e, -e *adj.* odihnit/or, -oare, -ori, -oare.

bezëx, ~a *s.m. v. bezex.*

bezex, ~a *s.m.* păcat, ~e.

bi *prep.* (cu *genit.*) fără.

bi- *pref. neg.* ne-.

biačhavd/o, -i, -e, -e *adj.* 1.

neastâmpăr/at, -ată, -ați, -ate. 2. fără oprire, neîncet/at, -ată, -ați, -ate; neîntrerupt, ~ă, neîntrerup/ți, -te [*v. și: tragvalo*].

biandimasq/o, -i, -e, -e *adj. v.*

b i a n d i p n a s q o.

biandipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de naștere, al (a, ai, ale) nașterii; natal, ~ă, ~i, ~e).

biavil/o, -i, -e, -e *adj.* neven/it, -ită, -iți, -ite; (la școală) absent, ~ă, absen/ți, -te.

bibaxtal/o, -i, -e, -e *adj.* nenoroc/os, -oasă, -oși, -oase.

bibartil/o, -i, -e, -e *adj.* 1. necresc/ut, -ută, -uți, -ute; imatur, ~ă, ~i, ~e. 2.

s.m., s.f., adj. pitic, ~ă, pitic/ă, -e.

bibašibaš *s.m.* liniște.

bibašibašutn/o, -i, -e, -e *adj.* liniștit/or, -oare, -ori, -oare, fără zgomot.

bibăq/o, -i, -e, -e *adj.* de mătușă, al (a, ai, ale) mătușii.

bibi, -ă *s. f.* mătuș/ă, -i.

bibliotëk/a, -e *s.f.* bibliotec/ă, -i [*v. și: pustikelin*].

bibold/o, -e *s.m.* evreu, evrei [*v. și gut*].

bibutvarn/o, -i, -e, -e *adj.* rar.

bićamaq/o, -i, -e, -e *adj.* obraznic, ~ă, ~i, ~e.
bićar, ~a [-ă] *s. f.* burui/ană, -eni; iarbă rea, ierburi rele; pir.
bićăć/o, -i, -e, -e *adj.* nedrept, nedreaptă, nedrepti, nedrepte; fals, ~ă, falși, false;
bićhalel (bićhaldăs) *vb. tr.* a trimite; a expedia.
bidirèkt *adv.* indirect.
bidoşal/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** corect, ~ă, corecți, corecte. **2.** nevinov/at, -ată, -ați, -ate.
bidoşaq/o, -i, -e, -e *adj.* fără greşală; ireproşabil, ~ă, ~i, ~e.
bikandavn/o, -i, -e, -e *adj.* neascultăt/or, -oare, -ori, -oare.
bikinel (*perf.* bikindăs) *vb. tr.* a vinde.
bikinitòr/i, -ă [-ură] *s.m. v. b i k i n i t r o.*
bikinitr/o, -e *s.m.* vânzător, ~i.
bikinlin, ~ă *s. f.* magazin, ~e, butic, ~uri.
bilaćhard/o, -i, -e, -e *adj.* nerepar/at, -ată, -ați, -ate; neîmbunătăţ/it, -ită, -iţi, -ite; dezordon/at, -ată, -ați, -ate.
bilèt/o, -ură *s.m.* bilet, ~e.
bil/i, -ă *s.f. v. m i c a.*
bilovenq/o, -i, -e, -e *adj.* grat/uit, -ită, -iţi, -ite.
bipringard/o, -i, -e, -e *adj.* ne(re)cunoscut, -ută, -uţi, -ute.
biphirkher, ~a *s.m.* imobil, ~e.
birenval/o, -i, -e, -e *adj.* dezordon/at, -ată, -ați, -ate
birov/i, -ă *adj.* albin/ă, -e.
bişaj *adv.* interzis.
bişand/o, -i, -e, -e *adj.* nărv/aş, -aşă, -aşi, -aşe.
bićhamikan/o, -i, -e, -e *adj.* ilegal, ~ă, ~i, ~e.
bićragaver *adj. invar.* imobil, ~ă, ~i, ~e; fix, ~ă, ficşi, fixe.

bigenutn/o, -i, -e, -e *adj.* nepersonal (impersonal), ~ă, ~i, ~e; nehotăr/ăt, -ătă, -ăţi, -ăte.
bigl/i, -ă *s.f.* bec, ~uri [= *dudesqi golni*].
blăt/o, -ură *s.m.* blat, ~uri; *guglipnasqo* ~o tort.
blòk/o, -ură *s.m.* bloc, ~uri.
blòk/os, -ură *s.m. v. b l ò k o.*
blùz/a, -e *s.f.* bluz/ă, -e.
bodl/o, -i, -e, -e *adj.* albastru, albastră, albaştri, albastre.
bokhal/o, -i, -e, -e *adj.* flămând, ~ă, flămân/zi, -de.
boldel (*perf.* boldăs) *vb. tr.* **1.** a boteza. **2.** a dumica, a întinge, a înmuia.
bombòn/a, -e *s.f.* bomboan/ă, -e.
bov, ~a *s.m.* sob/ă, -e; cupt/or, -oare; *gazenqo* ~ aragaz.
brad/î, -ă *s.f.* cof/ă, -e; găleată, găleţi; vadră, vedre.
brakhel (*perf.* brakhlăs) *vb. tr.* a apăra, a proteja.
brakhi/pen [-mos], -mata *s.m.* apărare, apărări; protecţi/e, -i.
brakhl/o, -i, -e, -e *adj.* apăr/at, -ată, -ați, -ate; protej/at, -ată, -ați, -ate.
brigal/o, -i, -e, -e *adj.* grijul/iu, -ie, -ii, -ii.
brişind, ~a *s.m.* ploaie, ploi.
brung, ~a *s.m.* tufiş, ~uri.
brungal/o, -i, -e, -e *adj.* stuf/os, -oasă, -oşi, -oase.
bućhol (*perf.* bućhlăs) *vb. intr.* a se chema, a se numi.
buxlărel (*perf.* buxlărdăs) *vb. tr.* **1.** a lărgi, a extinde; a dezvolta. **2.** a face / a aşterne patul (pentru culcare).
buxl/o, -i, -e, -e *adj.* larg, ~ă, ~i, ~i; extins, ~ă, extin/şi, -se; spaţi/os, -oasă, -oşi, -oase.

buxlól (*perf.* buxlilăș) *vb. refl.* a se face larg, a se lărgi; a se extinde.
Bukurèști *s.m.* București.
bukureštosq/o, -i, -e, -e *adj.* de București, al (a, ai, ale) Bucureștiului.
bulând, ~a *s.m.* taburet, ~e; fotoliu, -i.
but *adj., adv.* mult, multă, mulți, multe; mult.
butanglal *adv.* devreme.
butărn/o, -e *adj.* harnic, ~ă, ~i, ~e; muncit/or, -oare, -ori, -oare.
butăq/o, -i, -e, -e *adj.* de lucru, de muncă; al (a, al, ai, ale) lucrului (muncii).
buteranglutn/o, -i, -e, -e *adj.* multicolor, ~ă, ~i, ~e, de pastel.
buti/pen [-mos], -mata *s.m.* mulțim/e, -i; plural, ~e.
butivar *adv.* *v. butv a r.*
but/î , -ă *s.f.* lucru, ~uri.
butîkern/o, -e *s.m.* muncitor, ~i.
butpalal *adv.* târziu.
butpuran/o, -i, -e, -e *adj.* străvech/i, -e, străvechi, străvechi.
butšund/o, -i, -e, -e *adj.* renum/it, -ită, -iți, -ite; vest/it, -ită, -iți, -ite.
butvar *adj.* frecvent, deseori, adesea; în mod repetat; de multe ori [*var.:* *butivar*].
butvarn/o, -i, -e, -e *adj. v.* *butv a r u t n o.*
butvarutn/o, -i, -e, -e *adj.* frecv/ent, -entă, -enți, -ente.
buzex, ~a *s.f.* pinten, ~i.
buzn/i, -ă *s.f.* capr/ă, -e.
buzn/o, -e *s.m.* țap, ~i.
buzn/örri, -örră *s.f.* căpriț/ă, -e; iadă, iede.
buzn/orro, -orre *s.f.* ied, iezi.

C

càml/a , -e *s.f.* castan/ă, -e.

cëgosável (*perf.* cëgosajlăș) *vb. tr.* a ținti.
cicaj, ~a *s.f.* pisic/ă, -i [*v. și: bili*].
cìgl/a, -e *s.f.* țigl/ă, -e.
cìgn/o, -i, -e, -e *adj. v. c i k n o.*
cìkn/o, -i, -e, -e *adj. v. t i k n o.*
cird, ~a *s.m.* tren, ~uri; *le cirdeça* cu trenul.
cirdel (*perf.* cirdăș) *vb. tr., intr.* a trage.
cirkulàci/a, -e *s.f.* circulați/e, -i.
cirkulaciaq/o, -i, -e, -e *adj.* de circulație, al (ai, ale, ai) circulației.
cirkulisarel (*perf.* cirkulisardăș) *vb. intr.* a circula; *cirkularindo*j circulând.
cìgn/o, -i, -e, -e *adj. v. c i k n o.*
cìkn/o, -i, -e, -e *adj. v. c i k n o.*
cîra *adv. v. c î r r a.*
cîrra *adv.* puțin.
còx/a, -e *s.f.* fust/ă, -e.

ç

ćac/o, -i, -e, -e *adj. 1.* adevăr/at, -ată, -ați, -ate; just, justă, justi, juste.
2. drept, dreaptă, drepti, drepte [*sin.:* *daxno*].
ćacutn/o, -i, -e, -e *adj.* real, ~ă, ~i, ~e; veridic, ~ă, ~i, ~e.
ćaj/o, - ură *s.m. v. t è a.*
ćajesq/o, -i, -e, -e *adj. v. t e a q o.*
ćajl/o, -i, -e, -e *adj.* sătul, ~ă, ~i, ~e; satisfăc/ut, -ută, -uți, -ute.
ćam, ~a *s.f.* față, fețe; obraz, obraji; (*gram.*) caz, ~uri.
ćambel (*perf.* ćamblăș) *vb. tr., intr.* a mesteca.
ćamćarel (*ćamćardăș*) *vb. tr. v.* *ć a m b e l.*
ćar, ~a [-ă] *s.f.* iarbă, ierburi.
ćarăq/o, -i, -e, -e *adj.* de iarbă, al (a, ai, ale) ierbii.

ćarxaln/o, -e *adj.* ierbivor, ~ă, ~i, ~e.
ćarn/o, -i, -e, -e *adj.* vegetarian, ~ă, vegetarianen/i, -e.
ćar/o, -e *s.m.* castr/on, -oane; blid, ~uri, strachină, străchini.
ćar/orro, -orre *s.m.* castronel, ~e.
ćàs/o, -ură *s.m.* ceas, ~uri; *vastesqo* ~o ceas de mână.
ćèrb/o(s), -ură *s.m.* cerb, ~i [v. și *śingvaǰlo*].
ćèr/o(s), -ură [-i] *s.m.* v. și *D e v e l*.
ćerxaj, ~a *s.f.* stea, stele.
ćésm/a, ~e *s.f.* cișmea, cișmele.
ćexrain, ~a *s.f.* v. *ć e r x a j*.
ći *adv. neg. (căld.)* nu.
ćima *adv. (spoit.)* puțin.
ći *adv.* v. *n a*.
ćikat, ~a *s.f.* frun/te, -ți.
ćikatesq/o, -i, -e, -e *adj.* de frunte, al (a, ai, ale) frunții.
ćikatutn/o, -i, -e, -e *adj.* frontal, ~ă, ~i, ~e.
ćiriklăq/o, -i, -e, -e *adj.* de pasăre, al (a, ai, ale) păsării; păsăr/esc, -ească, -ești, -ești.
ćiriklănq/o, -i, -e, -e *adj.* de păsări, al (a, ai, ale) păsărilor.
ćiriklenq/o, -i, -e, -e *adj.* de păsăroi, al (a, ai, ale) păsăroilor.
ćirikl,,nq/o, -i, -e, -e *adj.* v. *ć i r i k l ă n q o*.
ćirikli, -ă *s. f.* pasăre, păsări; *le ćirikl,,n* pe păsări; *le ćirikl,,nçar* cu păsările.
ćirikl/o, -e *s.m. augm.* păsăroi, păsăroi.
ćirikl/örri, - örră *s.f. dim.* păsăr/ea, -ele; *ćiriklörri,,n* pe păsărele.
ćirlatan/o, -i, -e, -e *adj.* antic, ~ă, ~i, ~e; străvech/i, -e, -i, -e.

ćitrel (*perf. ćitrisardăs*) *vb. tr.* a desena, a creiona, a schița; (*în conversație*) a descrie.
ćitresq/o, -i, -e, -e *adj.* de desen, al (a, ai, ale) desenului.
ćitrisard/o, -i, -e, -e *adj.* desen/at, -ată, -ați, -ate.
ćitr/o, -e *s.f. 1.* desen, ~e; imagin/e, -i; *ćitrenthe* în (la) desene; *ćitresθar* din (imagine) desen; *ranglărdo* ~o desen colorat. **2.** *.phenipnasqo* ~ descriere.
ćorap/a, -e *s.f.* ciorap, ~i.
ćorn/o, -i, -e, -e *adj.* șir/et, -eată, -eți, -ete.
ćorr/o, -i, -e, -e *adj.* sărac, ~ă, ~i, ~e
ćugn/i, -ă *s.f.* bici, bice.
ćüplil (*perf. ćüplisajlăs*) *vb. tr.* a ciuguli.
ćupn/i, -ă *s.f.* v. *ć u g n i*.

ćh

ćhaj, ~a *s.f.* fată, fete (de etnie rromă).
ćhand, ~a *s.m.* mod, ~uri.
ćhatl/o, -e *s.m.* acoperiș, ~e.
ćhavenq/o, -i, -e, -e *adj.* de băieți, de flăcăi; al (a, ai, ale) băieților (flăcăilor).
ćhavenq/oro, -iri, -ere, -ere *adj.* v. *ć h a v e n q o*.
ćhav/o, -e *s.m.* băiat (copil sau flăcău) de etnie rromă; în sens mai larg (la școală): elev; *ćhaves* pe băiat (copil, elev); *le ćhavesθar* de către elev (copil, băiat); *le ćhaven* pe copii (elevi, băieți); *le ćhaventhe* în (la) elevi (copii, băieți); *le ćhavenθar* de către elevi (băieți, copii); *le ćhavenqe* elevilor (copiilor, băieților); *le ćhavençar* cu copiii (elevii, băieții).
ćhavorenq/o, -i, -e, -e *adj.* de copilași (băiețași, flăcăiași), al (a, ai, ale) copilașilor (băiețașilor, flăcăiașilor).
ćhav/orro, -orre *s.m. dim.* copilaș, ~i, băiețaș, ~i; flăcăiaș, ~i.

chéj, ~a *s.f.* v. *chéj*.

chib, ~a [~ă] *s. f.* limb/ă, -i.

chibănc/o, -i, -e, -e *adj.* de limbi, al (a, ai, ale) limbilor.

chibăq/o, -i, -e, -e *adj.* de limbă, al (a, ai, ale) limbii.

chibăqor/o, -i, -e, -e *adj.* v. *chibăqo*.

chib,,nq/o, -i, -e, -e *adj.* v. *chibănqo*.

chibutn/o, -i, -e, -e *adj.* lingvistic, ~ă, ~i, ~e.

chihor, ~a *s.m.* v. *chior*.

chinărn/i, -ă *s. f.* 1. mașin/ă, -i de tocat. 2. *angarenqi* ~ ascuțitoare.

chini/pen [-mos], -mata *s.m.* 1. tăier/e, -i. 2. tăietur/ă, -i; decupaj, ~e.

3. *klasaqo chinipen* pauză (între orele de clasă); *školaqo chinipen* vacanță școlară.

chinipnasq/oro, -iri, -ere, -ere *adj.* v. *chinipnasqo*.

chinipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de tăiere, al (a, ai, ale) tăierii; de pauză, al (a, ai, ale) pauzei; de vacanță, (al, ai, ale) vacanței.

chind/o, -i, -e, -e *adj.* 1. tăi/at, -ată, -ați, -ate. 2. rupt de oboseală; *me sem chindo* sunt rupt de oboseală.

chor, ~a *s.m.* barbă, bărbi.

chon, ~a *s.m.* lun/ă, -i.

chudel (*perf.* *chudăs*) *vb. tr.* a arunca, a azvârli; ~ *anθ-ël sa riga* a împrăștia.

chudin/o, -i, -e, -e *adj.* arunc/at, -ată, -ați, -ate; împrăști/at, -ată, -ați, -ate.

chur/i, -ă *s. f.* cuțit, ~e.

churik, ~a *s.f.* v. *churi*.

D

dad, ~a *s.m.* tată, tați; (*p.ext.*) *dada* părinți.

dadenq/o, -i, -e, -e *adj.* de tați, al (a, ai, ale) taților (părinților); părint/esc,

-ească, -ești, -ești.

dadesq/o, -i, -e, -e *adj.* de tată, al (a, ai, ale) tatălui; părint/esc, -ească, -ești, -ești.

daxn/o, -i, -e, -e *adj.* drept, dreaptă, drepti, drepte [v. și: *ćáco*].

daj, ~a *s.f.* mam/ă, -e.

dajaq/o, -i, -e, -e *adj.* de mamă, al (a, ai, ale) mamei; matern, ~ă, ~i, ~e.

dajkaxn/i, -ă *s. f.* cloșcă, cloști.

dandenq/o, -i, -e, -e *adj.* de dinți, al (a, ai, ale) dinților; dentar, ~ă, ~i, ~e; ~i *morni* perie de dinți.

dâr/o, -ură *s.m.* v. *denipen*.

das, ~a *s.m.* 1. creștin, ~i. 2. gagi/o, -i.

daști (*perf.* *daštisardăs*) *vb. v. a s t i*.

decembra *s.f.* (luna) decembrie.

decizi/a, -e *s.f.* decizi/e, -i.

dej, ~a *v. d a j*.

dekorutn/o, -i, -e, -e *adj.* decor/at, -ată, -ați, -ate.

del (*perf.* *dias*, *dăs*) *vb. tr.* a da; *dindo* dând.

delimitaciaq/o, -i, -e, -e *adj.* de delimitare (demarcare), al (a, ai, ale) delimitării (demarcării).

deni/pen [-mos], -mata *s.m.* cadou, ~uri; dar, ~uri.

derăv, ~a *s.f.* mare, mări.

derăvăq/o, -i, -e, -e *adj.* de mare, al (a, ai, ale) mării; maritim, ~ă, ~i, ~e.

deś *num. card.* zece.

deśto *num. ord.* al zecelea, a zecea.

deśuduj *num. card.* doisprezece, douăsprezece.

deśudujto *num. ord.* al doisprezecelea, a douăsprezecea.

deśujekh *num. card.* unsprezece.

deśujekhto *num. ord.* al unsprezecelea, a unsprezecea.

deśupang *num. card.* cincisprezece.

deśupangto *num. ord.* al cincisprezecelea, a cincisprezecea.

deşuşow *num.card.* şaisprezece.
deşuşowto *num.ord.* al şaisprezecelea, a şaisprezecea.
determinànto *adj. invar.* determinant, ~ă; determinan/ți, -te.
determinàto *adj. invar.* determinat, ~ă; determin/ați, -ate.
Devel, ~a *s.m.* 1. Dumnezeu, (*rar*) Dumnezei. 2. cer, ~uri
d,,s, ~a *s.m. v. d î v e s.*
d,,sesq/o, -i, -e, -e *adj. v. d î v e s e s q o.*
dialektikan/o, -i, -e, -e *adj.* dialectal, ~ă, ~i, ~e.
dialòg/o, -ură *s.m. v.* dialog, ~uri.
diapozitiv/o, ~ură *s.m. v.* diapozitiv, ~e.
didaktikan/o, -i, -e, -e *adj.* didactic, ~ă, ~i, ~e.
diferenc/a, -e *s.f.* diferență, -e.
dikhel (*perf.* dikhlăs) *vb. tr.* a vedea; a privi, a se uita; *dikh!* vezi! *dikhindoj* văzând.
dikhipnasq/o, -i, -e, -e *adj. v. d i k h i p n a s q o.*
dikhi/pen [-mos], -mata *s.m.* veder/e, -i; privir/e, -i; *le dikhipnaça* cu vederea (privirea); *le dikhipnasθar* din privire.
dikhipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de vedere, al (a, ai, ale) vederii; de privire, al (a, ai, ale) privirii; de observare.
dikhl/o, -i, -e, -e *adj.* văz/ut, -ută, -uți, -ute.
dikl/o, -e *s.m.* batic, ~uri; basma, ~le.
dikl/orro, -orre *s.m. dim.* baticuț, ~e; batistă, -e.
dinglăl/o, -i, -e, -e *adj.* odihn/it, -ită, -iți, -ite.
dinglöl (*perf.* dinglisajlăs) *vb.refl.* a se odihni [v. și: *hodinil pes*].
din/o, -i, -e, -e *adj.* dat, dată, dați, date.
disk/o, -ură *s.m.* disc, ~uri.

disöl (*perf.* dislăs) *vb. intr.* a răsări, a se face ziuă, a se lumina.
dis°tn/o, -i, -e, -e *adj.* oriental, ~ă ~i, ~e; de răsărit, de est.
divio *adj. invar.* sălbatic, ~ă, ~i, ~e.
diz, ~a *s.f.* 1. târg, ~uri; piață, piețe. 2. oraș, ~e.
diz/örri, - örră *s.f. dim.* târguș/or, -oare; orașel, ~e.
dizutn/o, -i, -e, -e *adj.* de târg; de piață; orașen/esc, -ească, -ești, -ești.
dî, dă *s.m.* suflet, ~e; inimă, -i; pântec, ~e.
dîves, ~a *s.m.* zi, zile; *anavesqo* ~ zi onomastică; *biandipnasqo/biandimasqo* ~ zi de naștere.
dîvesarel (*perf.* dîvesardăs) *vb. tr.* a sărbători o zi.
dîvesenq/o, -i, -e, -e *adj.* de zile, al (a, ai, ale) zilelor.
dîvesesq/o, -i, -e, -e *adj.* de ziuă, al (a, ai, ale) zilei.
dîlgo, dîlzi *adj.* lung, ~ă; lungi, lungi.
dîrz/a, -e *s.f.* cârpă, -e; *khosipnasqi* ~a cârpă de șters.
dòktor/o, -ură *s.m.* doctor, ~i.
dolalin, ~a *s.f.* leagăn, ~e [v. și: *kùna*]
dolalin(av)el (*perf.* dolalindăs) *vb. tr.* a legăna.
dolalinöl (*perf.* dolalinjas) *vb. tr. v. d o l a l i n (a) v e l.*
dorăq/o, -i, -e, -e *adj.* de sfoară, al (a, ai, ale) sforii.
dor/i, -ă *s. f.* sfoară, sfori; frânghi/e, -i; *la dorăça* cu sfoara.
dostatutn/o, -i, -e, -e *adj.* suficient, ~ă, suficien/ți, -te.
doś, ~a *s.f.* greșeală, greșeli; eroare, erori; eroare, erori; vină, vini.

doşaq/o, -i, -e, -e *adj.* de greşéală, al (a, ai, ale) greşelii; eronat, ~ă, erona/ţi, -te.
doşel (*perf.* doşljas) *v.* *duşel*.
drabarel (*perf.* drabardăs) *vb. tr.* **1.** a descânta cu ierburi; a lecuî prin descântat. **2.** a ghici (citi) în palmă (cărţi, bobi, ghioc). **3.** a citi.
drakh, ~a *s.f.* strugur/e, -i.
drakhal/o, -i, -e, -e *adj.* brobon/at, -ată, -aţi, -ate, sub formă de boabe de strugure; popistr/at, -ată, -aţi, -ate.
drakhenq/o, -i, -e, -e *adj.* de struguri, al (a, ai, ale) strugurilor.
drez, ~a *s.f.* stog, ~uri; căpiţ/ă, -e.
drom, ~a *s.m.* **1.** drum, ~uri. **2.** oară, ori; dată, dăţi.
dromarel (*perf.* dromardăs) *vb. tr.* a călători, a face drumuri.
dromesq/o, -i, -e, -e *adj.* de drum, al (a, ai, ale) drumului; de transport.
dromidud, ~a *s.f.* semafor, -oare.
dromidudesq/o, -i, -e, -e *adj.* de semafor, al (a, ai, ale) semaforului.
drom/orro, -orre *s.m.dim.* drumuleţ, ~e.
drun, ~a *s.f.* săge/ată, -ţi.
dubel, ~a *s.m.* castr/on, -oane, bol, ~uri; găleată, găleţi; ghiveci/i, -e; *lulud „nqo ~ ghiveci de flori.*
dud, ~a *s.m.* lumin/ă, -i.
dudal/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** lumin/os, -oasă, -oşi, -oase. **2.** clar, ~ă, ~i, ~e.
dudesq/o, -i, -e, -e *adj.* de lumină, al (a, ai, ale) luminii; ~i *rovli* lustră; *dudesqe golnă / biğlă* becuri de iluminat.
dugràn/i, -ă *s.f.* furc/ă, -i
duj *num.card.* doi, două; *duje grasten* pe doi cai.
dujzenenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) amândurora.
dujenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) celor doi (două); *dujenqo vakăripen* dialog, conversaţie în doi.

dujto *num.ord.* al doilea, a doua.
dujvakări/pen [-mos], -mata *s.m.* dialog, ~uri.
dujvarn/o, -i, -e, -e *adj.* dubl/u, -ă, -i, -e.
dùm/a, -e *s.f.* cuvânt, cuvinte; vorb/ă, -e.
dumesq/o, -i, -e, -e *adj.* de umăr, al (a, ai, ale) umărului.
dumultan/o, -i, -e *adj.* de demult.
dunavd/î, -ă *s.f.* dun/ă, -e (de învelit).
dur *adv.* departe.
durărd/o, -i, -e, -e *adj.* îndepărt/at, -ată, -aţi, -ate.
durărdomilaj, ~a *s.m.* toamn/ă, -e.
durărdomilajesq/o, -i, -e, -e *adj.* de toamnă, al (a, ai, ale) toamnei; tomnatic, ~ă, ~i, ~e.
duri/pen [-mos], -mata *s.m.* depărt/are, -ări.
durmilaj, ~a *s.m.* *v. durărdomilaj.*
durphirăvn/o, -e *s.m.* teleferic, ~e.
duşel (*perf.* duşlăs) *vb.tr.* a mulge [var.: *doşel*].

E

e *art.* **1.** art. hot.f., ca variantă pentru art. hot. f. **i**: *e rakli = i rakli*. **2.** art.hot. f. şi m., sg. şi pl., la cazurile oblice: *e (le) grastes* pe cal; *e (la) daja* pe mama; *e (le) grasten* pe cai; *e (le) dajan* pe mame.
edici/a, -e *s.f.* ediţi/e, -i.
editur/a, -e *s.f.* editur/ă, -i.
edukàcia *s.f.* educaţie.
edukaciaq/o, -i, -e, -e *adj.* de educaţie, al (a, ai, ale) educaţiei.
efta *num. card.* şapte.
eftàto *num. ord.* al şaptelea, a şaptea.
ekonomikan/o, -i, -e, -e *adj.* economic, ~ă, ~i, ~e.
ekskùrsi/a, -e *s.f.* excursi/e, -i.
eksperiènc/a, -e *s.f.* experienţ/ă, -e.
eksplikàci/a, -e *s.f.* explicaţi/e, -i.

ekstràs/a, -e *s.f.* extras, ~e.
ekzistisarel (*perf.* ekzistisardàs) *vb.*
intr. a exista.
elefànt/o, -urã *s.m.* elefant,
 elefanți [*v. și vastini*].
elemènt/o, -urã *s.m.* element,
 ~e.
emblèm/a, -e *s.f.* emblem/ã, -e.
emociaq/o, -i, -e, -e *adj.* de emoție, al
 (a, ai, ale) emoției.
emòci/a, -e *s.f.* emoți/e, -i.
enã *num. card.* nouã.
enãto *num. ord.* al nouãlea, a noua.
etažèr/a, -e *s.f.* etajer/ã, -e.
evaluàci/a, -e *s.f.* evaluare, evaluãri.

Ë

ël *art. hot. m.f., pl., la nom.: ë(l) grasta*
 caii; *ë(l) daja* mamele.

F

fãbrik/a, -e *s.f.* fabric/ã, -i.
fãkto, -urã *s.m.* fapt, ~e.
fãktor/o, -urã *s.m.* factor,
 ~i.
fãmili/a, -e *s.f.* famili/e, -i; *e*
fãmiliaθar din familie; *e fãmiliençar*
 din familii.
fãmiliaq/o, -i, -e, -e *adj.* de familie, al
 (a, ai, ale) familiei; familial, ~ã, ~i, ~e.
fãmilienq/o, -i, -e, -e *adj.* de familii,
 al (a, ai, ale) familiilor.
fantezì/a, -e *s.f.* fantezi/e, -i; *e*
fanteziaθar din fantezie.
fazàn/os, -urã *s.m.* fazan, ~i.
februàra *s.f.* (luna) februarie.
felãstr/a, -e *s.f.* fereastrã, ferestre.
fëlurin, ~a *s.f.* tei, tei.
fenomèn/o, -urã *s.m.*
 fenomen, ~e.
ferig/a, -e *s.f.* ferig/ã, -i.
festivàl/o, -urã *s.m.* festival,
 ~uri.
festivo *adj.* festiv, ~ã, ~i, ~e.

filatìn, ~a *s.f.* castel, ~e.
filmenq/o, -i, -e, -e *adj.* de filme, al
 (a, ai, ale) filmelor.
film/i, -ã *s.m. v. f i l m o*
 (s).
film/o(s), -urã *s.m.* film, ~e.
fîs/a, -e *s.f.* fiș/ã, -e.
folklorikan/o, -i, -e, -e *adj.* folcloric,
 ~ã, ~i, ~e.
fonetikan/o, -i, -e, -e *adj.* fonetic,
 ~ã, ~i, ~e.
fonologikan/o, -i, -e, -e *adj.*
 fonologic, ~ã, ~i, ~e.
fõrm/a, -e *s.f.* form/ã, -e.
formenq/o, -i, -e, -e *adj.* de forme, al
 (a, ai, ale) formelor.
formisarel (*perf.* formisardàs) *vb. tr.*
 a forma.
formùl/a, -e *s.f.* formul/ã, -e.
fõr/o, -urã *s.m. v. f ò r o s.*
fõr/os, -urã *s.m.* oraș, ~e;
foronθar din orașe; *foronθe* în (la)
 orașe; *forosθe* în (la) oraș.
forosq/o, -i, -e, -e *adj.* de oraș, al (a,
 ai, ale) orașului; orășen/esc, -ească,
 -ești, -ești.
forutn/o, -i, -e, -e *adj.* citadin, ~ã, ~i,
 ~e; orășen/esc, -ească, -ești, -ești.
fõtbalò *s.m.* fotbal.
fõtbalosq/o, -i, -e, -e *adj.* de fotbal, al
 (a, ai, ale) fotbalului.
fotografì/a, -e *s.f.* fotografi/e, -i.
fràz/a, -e *s.f.* fraz/ã, -e.
frazraq/o, -i, -e, -e *adj.* de frazã, al (a,
 ai, ale) frazei.
friís *adj. invar.* proasp/ãt, -ãtã, -eți,
 -ete.
fruktenq/o, -i, -e, -e *adj.* de fructe, al
 (a, ai, ale) fructelor.
frùkt/o, -urã *s.m.* fruct, ~e [*v. și*
pherr].

G

gad, ~a *s.m.* cămașă, cămăși.
gad/orro, -orre [-orra] *s.m.* cămășuț/ă, -e.
ga-ga! *interj.* ga-ga-ga!
galbenărd/o, -i, -e, -e *adj.*
 îngăllben/it, -ită, -iți, -ite.
galbenal/o, -i, -e, -e *adj.* gălbui, ~e;
 gălbui, gălbui.
gâlbenu/o, -a [câld.:i] *adj.* galben, ~ă,
 ~i, ~e [v. și: *zîlto*].
gâr/a, -e *adj.* gară, gări.
garavd/o, -i, -e, -e *adj.* ascuns, ~ă;
 ascunși, ascunse.
garavel (*perf.* garavdă**s**) *vb.* a
 ascunde.
gav, ~a *s.m.* sat, ~e; *le gavenθar* din
 (de la) sate; *le gavenθe* din (de la)
 sate; *le gavesθe* din (de la) sat.
gavesq/o, -i, -e, -e *adj.* de sat, al (a, ai,
 ale) satului.
gavutn/o, -i, -e, -e *adj.* săt/esc,
 -ească, -ești, -ești.
gazenq/o, -i, -e, -e *adj.* de gaze, al (a,
 ai, ale) gazelor; ~o *bov* aragaz.
general *adv.* (la modul) general, în
 general.
generâlo *adj.invar.* general, ~ă, ~i,
 ~e.
geografîaq/o, -i, -e, -e *adj.* de
 geografie, al (a, ai, ale) geografiei.
geografîkan/o, -i, -e, -e *adj.*
 geografic, ~ă, ~i, ~e.
ges *v. d. // s.*
gilabel (*perf.* gilabadă**s**) *vb. tr.* a
 cânta (solo, nu la instrument);
gilabandoj cântând.
gilăq/o, -i, -e, -e *adj.* de cântec, al (a,
 ai, ale) cântecului.
gil/i, -ă *s.f.* cântec, ~e.
gimnâstîka *s.f.* gimnastică.
gimnâstîkaq/o, -i, -e, -e *adj.* de
 gimnastică, al (a, ai, ale) gimnasticii.
gin, ~a *s.m.* număr, numere; *e gineça*
 cu număr.

ginal/o, -i, -e, -e *adj.* numer/os, -oasă,
 -oși, -oase.
ginavn/i, -ă *s.f.* numeral,
 ~e.
gini/pen [-mos], -mata *s.m.*
 numărare, numărăt/oare, -ori;
 numerotați/e, -i.
girai/pen [-mos], -mata *s.m.*
 introducer/e, -i.
giravutn/o, -i, -e, -e *adj.* introductiv,
 ~ă, ~i, ~e.
girel (*perf.* girdăs) *vb. intr.* a intra; a
 pătrunde; a răzbi; *giravindoj*
 introducând.
giri/pen [-mos], -mata *s.m.* intr/are, -ări.
gîv, ~a *s.m.* grâu, grâne.
givesq/o, -i, -e, -e *adj.* de grâu, al (a,
 ai, ale) grâului.
gi, **gă** *s.m. v. d. î*
gînsâk/o, -ură *s.m.* gâscan,
 ~i.
glînd/a, -e *s.f.* oglindă, oglinzi.
glòb/a, -e *s.f.* amen/dă, -zi.
godâl/o, -i, -e, -e *adj.* înțelept, ~ă;
 înțelep/ți, -te; cu minte.
godăq/o, -i, -e, -e *adj.* de minte, al (a,
 ai, ale) minții.
godârd/o, -i, -e, -e *adj.* înțelept/it, -
 ită, -iți, -ite; conștient, ~ă, conștienți,
 conștiente.
godăver *adj. invar.* deștep, deșteaptă,
 deștepți, deștepte; cu minte.
godăveri/pen [-mos], -mata *s.m.*
 deșteptăciun/e, -i; înțelepciun/e, -i;
 priceper/e, -i.
god/î, -ă *s.f.* minte,
 minți; creier, creiere; *la*
godăça cu mintea;
godî/pen [-mos], -mata *s.m.*
 gândir/e, -i; reflecți/e, -i.
goj, ~a *s.m.* cârn/at, -ați.
goln/i, -ă *s.m.* ming/e, -i; *dudesqe* ~
 ă/ *biğlă* becuri.

gòm/a, -e *s.f.* gum/ă, -e.
gon/o, -e *s.m.* sac, ~i.
gon/orro, -orre *s.m. dim.* săculeț, ~e;
skolaqo ~orro ghiozdan.
gramatikan/o, -i, -e, -e *adj.*
 gramatical, ~ă, ~i, ~e.
gramatikaq/o, -i, -e, -e *adj.* de
 gramatică, al (a, ai, ale) gramaticii.
grànic/a, -e *adj.* graniț/a, -e.
grast, ~a *s.m.* cal, cai.
grastelin, ~a *s.f.* grajd, ~uri [v. și:
isin].
grastor(n)aj *s.m.* (luna) aprilie.
grast-xer, ~a *s.m.* v. *ğ o r o*.
grîz/a, -e *s.f.* grij/ă, -i; *la grîzaça* cu
 grijă.
grupaq/o, -i, -e, -e *adj.* de grupă, al
 (a, ai, ale) grupeii.
gudli/pen [-mos], -mata *s.m.* v.
g u g l i p e n.
gudl/o, -i, -e, -e *adj.* dulce, dulce;
 dulci, dulci.
gudlimasq/o, -i, -e, -e v.
g u d l i p n a s q o.
gudlipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de
 dulceață, al (a, ai, ale) dulceții.
guglârd/o, -i, -e, -e *adj.* îndulc/it, -ită,
 -iți, -ite.
guglimasq/o, -i, -e, -e *adj.* v. *g u g l i*
p n a s q o.
gugli/pen [-mos], -mata *s.m.*
 dulceață, dulcețuri; dulce, dulciuri.
guglipnas/qo, -i, -e, -e *adj.* de
 dulceață, al (a, ai, ale) dulceții.
gugl/o, -i, -e, -e *adj.* v. *g u d l o*.
gunojesq/o, -i, -e, -e *adj.* de gunoi, al
 (a, ai, ale) gunoiului;
gunğal/o, -i, -e, -e *adj.* gust/os, -oasă,
 -oși, -oase.
gunğand/o, -i, -e, -e *adj.* v. *g u n ğ a l*
o.
gurumn/i, -ă *s.f.* v. *g u r u v*
n i.
guruvić/o, -ură *s.m.* vițel, viței.

guruvn/i, -ă *s.f.* vac/ă, -i.
guruv/orro, -orre *s.m. dim.* vițeluș,
 ~i; tăuraș, ~i.
gutup, ~a *s.m.* gât, ~uri.

H

hàrnik/o, -a [*căld. hârnići*] *adj.*
 harnic, ~ă, ~i, ~e.
haw-haw *interj.* ham-ham-ham!
hërbùz/o, -ură *s.m.* pepen/e,
 -i.
hipopotàm/o, -ură *s.m.*
 hipopotam, ~i.
històri/a, -e *s.f.* istori/e, -i.
historikan/o, -i, -e, -e *adj.* istoric, ~ă,
 ~i, ~e.
hodinil (*perf.* hodinisardăs) *vb.refl.*
 ~ pes a se odihni [v. și *dinglöl*].
hòjna *s.f.* oină.
horizònt/i, -ă *s.m.* v. *h o r i z o*
n t o.
horizònt/o, -ură *s.m.* orizont, ~uri.
hotèl/i, -ă *s.m.* v. *h o t è l o*.
hotèl/o, -ură *s.m.* hotel,
 ~uri.

X

xa/be(n) [-mos], -mata *s.m.*
 mânc/are, -ăruri *xabematenθe* în
 mâncăruri;
xabelin, ~a *s.f.* alimentară/ă, -e.
xabematenq/o, -i, -e, -e *adj.* de-
 mâncăruri, al (a, ai, ale) mâncărurilor;
 ~i *şifonièra* dulap de bucătărie.
xabemasq/o, -i, -e, -e v.
x a b e p n a s q o.
xabepnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de
 mâncare, al (a, ai, ale) mâncării;
 culinar, ~ă, ~i, ~e; ~i *livni* bucătărie.
xabzumavi/pen [-mos], -mata *s.m.*
 gustare, gustări.
xaćarel (*perf.* xaćardăs) *vb. tr.* a
 pricepe; a percepe; a înțelege.

xacărimatenq/o, -i, -e, -e *adj.* de priceperi, al (a, ai, ale) priceperilor; de percepții, al (a, ai, ale) percepțiilor.
xacari/pen [-mos], -mata *s.m.* percepți/e, priceper/e, -i; înțelegere/e, -i.
xaing, ~a *s.f. v. x a i n g.*
xaiv, ~a *s.m.* sanie, sănii; *e xaiveça* cu sania.
xal (*perf.* xalăs) *vb. tr.* a mânca;
xalavel (*perf.* xalavdăs) *vb. tr.* (*căld.*) a clăti, a spăla.
xalărel (*perf.* xalărdăs) *vb. tr.* **1.** a face pe cineva să înțeleagă, a explica, a clarifica; *xalărindos [xalărindoj]* înțelegând. **2.** a clăti, a limpezi [*var.* : *xalavel* a clăti, a spăla (*căld.*); *xarikerla* (*spoit.*) a limpezi, a clăti].
xalări/pen [-mos]-, mata *s.m.* explicați/e, -i.
xalöl (*perf.* xalövdăs) *vb. v. x a l ö v e l.*
xalövel (*perf.* xalövdăs) *vb. v. x a c a r e l.*
xalövi/pen [-mos], -mata *s.m. v. x a l ä r i p e n.*
xamasq/o, -i, -e, -e *adj.* de mâncare, al (a, ai, ale) mâncării; comestibil, ~ă, ~i, ~e, ~e.
xancî *adj., adv.* puțin, ~ă, ~i, ~e; puțin.
xândel (*perf.* xandăs) *vb. tr. v. x u n a v e l.*
xaning, ~a *s.f.* fântân/ă, -i..
xarikerla (*perf.* xarikerdas) *vb. tr.* (*spoit.*) a limpezi, a clăti.
xarnes *adv.* pe scurt.
xarn/o, -i, -e, -e *adj.* scurt, ~ă, scurt/ți, -te.
xarr, ~a *s.f.* vale, văi.
xasarel (*perf.* xasardăs) *vb. tr.* a pierde.
xastral (*perf.* xastrajlăs) *vb. tr.* a scăpa [*v. și skăpisarel*].

xatărel (*perf.* xatărăs) *vb. tr. v. x a c a r e l.*
xer, ~a *s.m.* măgar, ~i.
xir/o, -e *s.m.* castrav/ete, -eți.
xiv, ~a [-ă] *s.f.* groapă, gropi; gaură, găuri.
xîw, ~a *s.f. v. x i v.*
xîlăd/a, -e *s.f. v. m î a.*
xoleva *s.m., pl.* pantaloni [*v. și: pantalună*].
xomel/i, -ă *s.f.* cocol/oș, -oașe, bulgăr/e, -i (de zăpadă); *xomel, nçar* cu bulgări de zăpadă.
xramosard/o, -i, -e, -e *adj.* scris, ~ă, scriși, scrise.
xramosarel (*perf.* xramosardăs) *vb. tr.* a scrie.
xramosaripnasq/o, -i, -e *adj.* de scris, al (a, ai, ale) scrisului [*v. și l e k h a i p n a s q o*].
xuxurr, ~a *s.m.* ciuperc/ă, -i.
xuxural/o, -i, -e, -e *adj.* ca ciuperca, sub formă de ciupercă: ~ *Òax* conopidă.
xulajarel (*perf.* xulajardăs) *vb. tr.* a stăpâni, a domni, a gospodări.
xulavel (*perf.* xulavdăs) *vb. tr.* **1.** a despărți, a împărți. **2.** a pieptăna. **3.** a grebla **2.** (*refl.*) ~ *pes* a se pieptăna.
xum, ~a *s.m.* suc, ~uri; (*spoit.*) muc.
xumal/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** suc/ent, -entă, -enți, -ente, zem/os, -oasă, -oși, -oase. **2.** (*spoit.*) muc/os, -oasă, -oși, -oase.
xunavel (*perf.* xunavdăs) *vb. tr.* a săpa.
xunavn/i, -ă *s.f.* sap/ă, -e.
xurăvd/o(-i, -e, -e) *adj.* îmbrăc/at, -ată, -ați, -ate.
xurăvel (*perf.* xurăjlăs) *vb. tr.* **1.** *intr.* a zbura. **2.** *vb. tr.* (*perf.* xurăvdăs) a îmbrăca; **3.** (*refl.*) ~ *pes* a se îmbrăca.

xurăvipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** de zbor, al (a, ai, ale) zborului. **2.** de îmbrăcat; vestimentar, ~ă, ~i, ~e; ~e *kotora* articole vestimentare.
xurăvn/o, -e *s.m.* avion, avioane.
xurdelin, ~a *s.f.* grădiniț/ă, -e; *e xurdelinăța* cu grădinița; *e xurdelinățar* din grădiniță.
xurd/o, -i, -e, -e *adj.* mărunț, ~ă, mărunț/i, -te; micuț, ~ă, ~i, ~e.
xurdorrenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) copilașilor.
xurd/orro, -orre *s.m. dim.* copilaș, ~i; micuț, ~i; pici, pici.
xutel (*perf.* xutilăs) *vb.tr., intr.* a sări.
xutipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de săritură. al (a, ai, ale) săriturii.

I

i *art.hot. f., sg, nom.: i ruvni* lupoaica [*var.: e*].
Ianuàra *s.f.* (luna) ianuarie.
ical/i, -ă *s.f.* ardei, ardei.
icalăq/o, -i, -e, -e *adj.* de ardei, al (a, ai, ale) ardeiului.
idè/a, -e *s.f.* idee, idei.
i-ha-i-ha! *interj.* i-ha-i-ha!
ihakerel (*perf.* ihakerdăs) *vb. intr.* a rage.
il/o, -e *s.m.* inim/ă, -i [*v. și d î*].
ilustràci/a, -e *s.f.* ilustrați/e, -i; *ilustraciătar* din ilustrație.
imàgin/a, -e *s.f.* imagin/e, -i; *la ~aça* cu imaginea.
importànca *s.f.* importanță.
importanti/pen [-mos] *s.m.* importanță.
importànto *adj. invar. v. v a s t n o.*
impresi/a, -e *s.f.* impresi/e, -i.
industrialo *adj. invar.* industrial, ~ă, ~i, ~e.

informàci/a, -e *s.f.* informați/e, -i; *informaciençar* cu informații.
informacienq/o, -i, -e, -e *adj.* de informații, al (a, ai, ale) informațiilor; informațional, ~ă, ~i, ~e.
ingerd/o, -i, -e, -e *adj.* purt/at, -ată, -ați, -ate.
ingerel (*perf.* ingerdăs) *vb.tr.* a purta, a duce; a conduce; a susține (o conversație).
inklel (*perf.* inklăs, inklisto, inklisti) *vb. intr.* a ieși; a se desprinde.
inklist/o, -i, -e, -e *adj.* ieș/it, -ită, -iți, -ite.
inklöl (*perf.* inklăs) *vb. intr. v. i n k l e l.*
institùci/a, -e *s.f.* instituți/e, -i.
institucienq/o(ro), -i(ri), -e(re), -e(re) *adj.* de instituții, al (a, ai, ale) instituțiilor; instituțional, ~ă, ~i, ~e.
intăl *prep., adv.* de dincolo de, dincolo de...
interesànto *adj. invar.* interesant, ~ă, interesanț/i, -te.
interès/o, -ură *s.m.* interes, ~e.
interesosq/o, -i, -e, -e *adj.* de interes, al (a, ai, ale) interesului.
interzèkci/a, -e *s.f.* interjecți/e, -i.
isi (*perf.* sas) *vb. v. s i.*
isin, ~a *s.f.* grajd, ~uri [*v. și grastelin*].
istemlai/pen [-mos], -mata *s.m.* folosir/e, -i, utiliz/are, -ări; întrebuiț/are, -ări.
istemal (*perf.* istemlăs) *vb. tr.* a folosi, a utiliza, a întrebuița.
istemalutn/o, -i, -e, -e *adj.* folosit/or, -oare, -ori, -oare.
isteml/o, -i, -e, -e *adj.* folos/it, -ită, -iți, -ite; utiliz/at, -ată, -ați, -ate; întrebuiț/at, -ată, -ați, -ate.
istòri/a, -e *s.f. v. història.*
istorikan/o, -i, -e, -e *adj. v. historikano.*

istrabul, ~ă *s.f.* *v. izdrabul*.
istral *vb. intr. v. izdral*.
istraln/o, -i, -e, -e *adj. v. izdralno*.
îta *interj.* iată!
iv, ~a *s.f.* zăpadă, zăpezi.
ivă *adv.* degeaba, în zadar, pe degeaba.
ivend, ~a *s.m.* iarnă, ierni.
ivendesq/o, -i, -e, -e *adj.* de iarnă, al (a, ai, ale) iernii.
ivesq/o, -i, -e, -e *adj.* de zăpadă, al (a, ai, ale) zăpezii.
ivutn/o, -i, -e, -e *adj.* din (de) zăpadă.
izdrabul, ~ă *s.f.* tobogan, ~e.
izdral (*perf.* izdrajlās) *vb. intr.* a tremura.
izdraln/o, -i, -e, -e *adj.* tremurăt/or, -oare, -ori, -oare; alunec/os, -oasă, -oși, -oase..

..
îl *art.hot., m., f., pl., nom., var pentru* ăl: **îl grasta** = ăl grasta; **îl daja** = ăl daja.

J

jag, ~a *s.f.* foc, ~uri.
jagavn/i, -ă *s.f.* scăpărăt/oare, -ori; chibrit, ~uri [*v. și òebli*].
jakh, ~a *s.f.* ochi, ochi; *le jakhançar* cu ochii.
jakhvalina *s.f., pl.* ochelari.
jakhvagval/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** vigil/ent, -entă, enți, -ente; **2.** iscodit/or, -oare, -ori, -oare; curios, curioasă, curioși, curioase.
javin, ~a *s.f.* **1.** dimineață, dimineți [*v. și texarin*]. **2.** mic dejun.
javinaq/o, -i, -e, -e *adj.* de dimineață, al (a, ai, ale) dimineții; matinal, ~ă, ~i, ~e; de mic dejun.
jekh *num.card.* unu, una
jekhăq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) uneia.

jekhe *num. card. (la cazurile oblice):* ~ *grastes* pe un cal.
jekhesq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) unuia.
jekhi/pen [-mos], -mata *s.m.* **1.** unit/ate, -ăți. **2.** (număul) singular.
jekhto *num. ord.* primul, prima; întâiul, întâia.
jekhtoklasaq/o, -i, -e, -e *adj.* de clasa întâi.
jekhtomilaj, ~a *s.m.* primăvară, primăveri.
jekhtone *num. ord. jekhto* la cazurile oblice: *le ~ sapen* pe primii șerpi.
jekht/orro, -orre *s.m. dim.* ghiocel, ghioceli.
jongi/pen [-mos], -mata *s.m.* încurcătur/ă, -i; dezordin/e, -i, neorându/ală, -eli.
jorgovàn/o, -ură *s.m.* liliac, liliaci [*v. și lilavalò brung*].
jubil (*perf.* jubisardās) *vb. tr. v. jubisarel*.
jubisarel (*perf.* jubisardās) *vb. tr. v. kamel*.
jùlio *s.m.* (luna) iulie.

K

ka- *prep. v. kaj*.
kabor *pron.interog.* cât, câtă, câți, câte.
kadă *adv.* așa.
kadaja *pron., adj. dem.* aceasta; ~ *bibi* mătușa aceasta.
kadala *pron., adj. dem.* aceștia, acestea; ~ *murša* acești bărbați; ~ *zuvlă* aceste femei (neveste); ~ *kadalen* pe aceștia; *kadală* pe aceasta; *zuvlă* pe această femeie;
kadale *pron., adj. dem. (la cazurile oblice):* ~ *muršes* pe acest bărbat; ~

mursen pe acești bărbați; ~ *zuvlăn* pe aceste femei.

kadalesq/o, -i, -e, -e *adj. dem.* al (a, ai, ale) acestuia.

kadava *pron., adj. dem.* acesta; ~ *manuś* acest om.

kad/i, -ă *s.f. v. s t a d i.*

kadova *pron., adj. dem. (căld.) v. k a d a v a.*

kaxn/i, -ă *s. f.* găin/ă, -i.

kaxnănq/o, -i, -e, -e *adj.* de găini, al (a, ai, ale) găinilor.

ka-i *prep. kaj " la " în formă elidată, înaintea art. hot. i.*

kaj *prep., adv., pron. 1. prep.* la. **2.** unde. **3. pron. interog.-rel.** care.

kaja *pron., adj. dem. v. k a d a j a.*

ka-jekhe *construcție formată din kaj + jekh (la cazurile oblice):* la un (la o).

kajθar *adv. v. k a θ a r.*

kajθe *adv. v. k a θ e.*

kak, ~a *s.m.* unchi, unchi.

kakosq/o, -i, -e, -e *adj.* de unchi, al (a, ai, ale) unchiului.

ka-l *prep. kaj " la " în formă elidată, înaintea art. hot. ũl (sau ũl).*

kalendăr/i, -ă *s.m. v. k a l e n d à r o.*

kalendăr/o, -ură *s.m.* calendar, ~e.

kal/o, -i, -e, -e *adj.* negru, neagră, negri, negre.

kalōrr/i, -ă *s.f.* mur/ă, -e.

kam 1. (*formant pentru exprimarea analitică a viitorului, provenit din vb.*

kamel "a dori, a vrea"): tu kam keres tu vei face (cf. exprimarea sintetică: tu keresă). **2. adv.** cam.

kamel *vb. tr. intr. 1.* a vrea, a dori. **2.** a iubi.

kami/pen [-mos], -mata *s.m.* dorin/ă, -i, vrer/e, -i; iubir/e, -i.

kamipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de iubire, al (a, ai, ale) iubirii.

kamlărel (*perf. kamlărdăs*) *vb. tr.* a admira.

kaml/o, -i, -e, -e *adj.* iub/it, -ită, -iți, -ite.

kampàn/a, -e *s.f.* clopot, ~e.

kan, ~a *s.m.* urech/e, -i.

kana *adv. 1.* când. **2.** dacă.

kanavi *s.f.* cânepă.

kandavn/o, -i, -e, -e *adj.* ascultăt/or, -oare, -ori, -oare.

kandel (*perf. kandăs*) *vb. tr.* a asculta.

kangli(k), -ă [-ka] *s.f. 1.* piepten/e, ~i **2.** ©*araqi ~ik* greblă, ©*araqe kanglika* greble.

kanral/o, -i, -e, -e *adj., subst. m. 1. adj.* spin/os, -oase, -oși, -oase. **2. subst. m.** polițai, polițai.

kanr/o, -e *s.m. dim.* spin, ~i; mărăcin/e, -i.

kanutn/o, -i, -e, -e *adj.* de auz, auditiv, ~ă, ~i, ~e.

kanzürk/a, -e *s.f.* arici, arici.

ka-o *prep. kaj " la " în formă elidată, înaintea art. hot. o.*

karakteristikan/o, -i, -e, -e *adj.* caracteristic, ~ă, ~i, ~e.

karakteristik/a, -e *s.f.* caracteristic/ă, -i.

karakteristiko *adj. invar.* caracteristic, ~ă, ~i, ~e.

kardinălo *adj. invar.* cardinal, ~ă, ~i, ~e.

karing *prep., adv. 1. prep.* spre, înspre. **2. adv.** încotro.

Karpăci *s.m., pl.* (munții) Carpați.

karr/o, -e *s.m. v. k a n r o.*

kašt, ~a *s.m.* lemn, ~e; (*la căld.*) pom, ~i; copac, ~i [*v. r u k h*].

kaštal/o, -i, -e, -e *adj.* de lemn, al (a, ai, ale) lemnului.

kašter, ~a *s.m.* cârlig, ~e.

kaštesq/o, -i, -e, -e *adj.* de lemn, al (a, ai, ale) lemnului.

kasθar *pron. interog. kon la abl.:* de la (din, de /cătrel/, despre, prin) cine.

kategòri/a, -e *s.f.* categori/e, -i.
kathe *adv.* aici.
kàtrînc/a, -e *s.f.* catrinț/ă, -e; șorț, ~uri.
kàuz/a, -e *s.f.* cauz/ă, -e.
kava *pron.dem. v.* *k a d a v a*.
kavanòz/o, -ură *s.m.* borcan, ~e.
kawa *pron.dem. v.* *k a v a*.
kazom *pron. interog.* cât, câtă, câți, câte.
kaθar *adv.* de unde.
kaθe *pron. interog. - rel.* la care.
kaθ-ël *prep.* [urmată de un substantiv, *m.* sau *f.*, la *pl.*, articulat cu un art. hot.] de la (din)...
kaθ-i *prep.* [urmată de un substantiv, *de gen f.*, la *sg.*, articulat cu un art. hot.] de la (din)...
kaθ-o *prep.* [urmată de un substantiv, *de gen m.*, la *sg.*, articulat cu un art. hot.] de la (din)...
ke *pron. interog. - rel.; conj.* ce; că.
k-e *prep.* **kaj** " la " în formă elidată, înaintea art. hot. **ül** (sau **il**).
k-el *prep. v.* *k a - l*.
kèci *pron. interog.* cât, câtă, câți, câte.
ker(d)i/pen [-mos], -mata *s.m.* 1. facer/e, -i; constituiu/e, -i, structur/are, -ări. 2. calit/ate, -ăți.
kerdin/o, -i, -e, -e *adj.* făc/ut, -ută, -uți, -ute.
kerel (*perf.* kerdăs) *vb. tr.* a face; *kerindoj*(*kerindos*) făcând.
keri/pen [-mos], -mata *s.m.* *v. k e r (d) i p e n*.
kerk/o, -i, -e, -e *adj.* amar, ~ă, ~i, ~e.
kernavn/i, -ă *s. f.* verb, ~e.
kernavnutn/o, -i, -e, -e *adj.* verbal, ~ă, ~i, ~e.
k-ël *prep. v.* *k a - l*.
kë *pron. interog. - rel., conj. v.* *k e*.
k-i *prep.* **kaj** " la " în formă elidată, înaintea art. hot. *i*.
kidel (*perf.* kidăs) *vb. tr.* a aduna, a strânge.

kîmp/o, -ură *s.m.* câmp, ~uri.
kind/o, -i, -e, -e *adj.* cumpăr/at, -ată, -ați, -ate.
kinel (*perf.* kidăs) *vb. tr.* a cumpăra.
kini/pen [-mos], -mata *s.m.* cumpărare, cumpărări; cumpărătur/ă, -i.
kinimatenq/o, -i, -e, -e *adj.* de cumpărături, al (a, ai, ale) cumpărăturilor.
kiral, ~a *s.m.* brânză, brânzeturi.
kiravel (*perf.* kiravdăs) *vb. tr.* a fierbe; a găti.
kiravn/o, -e *s.m.* bucătar, ~i.
kişaj, ~a *s.f.* nisip, ~uri.
kişajaq/o, -i, -e, -e *adj.* de nisip, al (a, ai, ale) nisipului.
kis-kis! *interj.* pis- pis!
klàs/a, -e *s.f.* clas/ă, -e.
klasaq/o, -i, -e, -e *adj.* de clasă, al (a, ai, ale) clasei.
klîma *s.f.* climă.
klimàt/o, ~ură *s.m.* climat, ~uri.
klinikenq/o, -i, -e, -e *adj.* de clinici, al (a, ai, ale) clinicilor.
k-o *prep.* **kaj** " la " în formă elidată, înaintea art. hot. *o*: la.
kobor *pron. interog.* cât, câtă, câți, câte.
kodă *pron., adj. dem. v.* *k o d o j a*.
kodo *pron., adj. dem. v.* *k o d o v a*.
kodoja *pron., adj., dem.* aceea, aia.
kodola *pron., adj. dem.* aceia, acelea; ăia, alea; *kodolen* pe aceia, pe acelea.
kodole *pron., adj. dem.* **kodola** la cazurile oblice: ~ *murşes* pe bărbat; ~ *murşen* pe bărbați; ~ *dajan* pe mamele acelea.
kodolesq *pron.dem. (în dat.), funcționând ca adv.* de aceea; pentru aceea.
kodova *pron., adj. dem.* acela, ăla.

kolaver *pron., adj. dem. invar.* celălalt, cealaltă, ceilalți, celelalte.
kolèg/o, -ură *s.m.* coleg, ~i.
kolin, ~a *s.m.* piept, ~uri.
kolivì/a, -e *s.f.* colivi/e, -i.
kolombìr/i, -ă *s.m. v. kolom pìri.*
kolompìri, -ă *s.m.* cartof, ~i.
kòmb/o, -ură *s.m.* nod, ~uri.
komìn/a, -e *s.f.* coș, ~uri (pentru fum) [*v. și: thuvimb*].
komparàci/a, -e *s.f.* comparați/e, -i; *komparaciaθar* din (de la; prin) comparație.
komparatìvo *adj. invar.* comparativ, ~ă, ~i, ~e.
komplèto *adj. invar.* complet, ~ă, comple/ți, -te.
kon *pron. interog.* cine.
konceptisarel (*perf.* konceptisardă *s*) *vb. tr.* a concepe.
konfiguràci/a, -e *s.f.* configurați/e, -i.
konkret *adv.* (în mod) concret.
konkùrs/i, -ă *s.m. v. konkù r s o.*
konkùrs/o, -ură *s.m.* concurs, ~uri.
kòn/o(s), -ură *s.m. v. sí s à r k a.*
konopid/a, -e *s.f.* conopid/ă, -e.
konstrùkci/a, -e *s.f.* construcți/e, -i.
kontèkst/o, -ură *s.m.* context, ~e.
kontekstualikan/o, -i, -e, -e *adj.* contextual, ~ă, ~i, ~e.
kontemplàci/a, -e *s.f.* contemplați/e, -i.
konâùnkci/a, -e *s.f. v. p h a n d a v n i.*
korang/os, ~a *s.m.* cioroi, cioroi.
korèkci/a, -e *s.f.* corecți/e, -i.
korekt *adv.* (la modul) corect.
korèkto *adj. invar.* corect, ~ă, corec/ți, -te.
kòrk/orro, -orri, -orre, -orre *adj.* singur, ~ă, ~i, ~e.

korkorrutn/o, -i, -e, -e *adj. singular,* ~ă, ~i, ~e; monolog/at, -ată, -ați, -ate.
kornis/a, -e *s.f.* cornis/ă, -e.
korr, ~a *s.f.* gât, ~uri.
korrăq/o, -i, -e, -e *adj.* de gât, al (a, ai, ale) gâtului.
kothe *adv.* acolo.
kotkodák! *interj.* cotcodac!
kotor, ~a *s.m.* 1. bucată, bucăți. 2. *klasaqo* ~ lecție.
kotorărd/o, -i, -e, -e *adj.* bucăț/it, -ită, -iți, -ite.
kotorărel (*perf.* kotorărdă *s*) *vb.tr.* a bucăți, a face bucăți.
kotorrenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) bucăților; al (a, ai, ale) lecțiilor, de lecții.
kotoresq/o, -i, -e, -e *adj.* 1. de bucată, al (a, ai, ale) bucății. 2. de lecție, al (a, ai, ale) lecției.
kotoresq/oro, -iri, -ere, -ere *adj. v. k o t o r e s q o.*
kotorvagl/o, -i, -e, -e *adj.* robust, ~ă, robuști, robuste.
Kotrocèni *s.m., pl.* Cotroceni; *O ~ Khervağ* Palatul Cotroceni.
kovl/o, -i, -e, -e *adj.* 1. moale, moale, moi, moi. 2. blând, ~ă, blânzi, blânde.
kozom *pron. interog.* cât, câtă, câți, câte.
Krăcùno *s.m.* Crăciun.
krăcunosq/o, -i, -e, -e *adj.* de Crăciun, al (a, ai, ale) Crăciunului.
krèd/a, -e *s.f.* cret/ă, -e.
krèm/a, -e *s.f.* crem/ă, -e; *kremaça* cu cremă.
krìn/o, -ură *s.m.* crin, ~i.
kristar, ~a *s.m.* cuti/e, -i [*v. și moxtonorro*].
kritèri/a, -e *s.f.* criteri/u, -i.
kril/o, -ură [*v. și b a s*]
kùbo, -ură *s.m.* cub, ~uri.
kukin, ~a *s.f.* bob, boabe; grăunte, grăunți.

kukurigu! *interj.* cucurigu!
kukurùz/a, -e *s.f.* v. *k u k u r ù z i*.
kukurùz/i, -ă *s.m.* v. *k u k u r ù z o*.
kukurùz/o, -ură *s.m.* porumb, ~i.
kultùr/a, -e *s.f.* cultur/ă, -i.
kulturăq/o, -i, -e, -e *adj.* de cultură, al (a, ai, ale) culturii.
kùn/a, -e *s.f.* v. *d o l a l i n*.
kun/i, -ă *s.f.* cot, coate.
kung, ~a *s. f.* colț, ~uri.
kur/i, -ă *s.f.* cuvertur/ă, -i.
kurk/o, -e *s.m.* săptămân/ă, -i; duminic/ă, -i.
kurkesq/o, -i, -e, -e *adj.* de săptămână (duminică), al (ai, ale) săptămânii (duminicii).
kurung, ~a *s.f.* cioară, ciori.
kutì/a, -e *s.f.* cuti/e, -i.

Kh

khajn/i, -ă *s.f.* v. *k a x n i*.
kham, ~a *s.m.* soare, sori.
khamal/o, -i, -e, -e *adj.* v. *k h a m u t n o*.
khamesq/o, -i, -e, -e *adj.* de soare, al (a, ai, ale) soarelui.
khamutn/o, -i, -e, -e *adj.* însor/it, -ită, -iți, -ite.
khanăq/o, -i, -e, -e *adj.* v. *k a x n ă q o*.
khan(d)il/o, -i, -e, -e *adj.* v. *k h a n d i n o*.
khandin/o, -i, -e, -e *adj.* putur/os, -oasă, -oși, -oase.
khanger/i, -ă *s. f.* biseric/ă, -i.
khard/o, -i, -e, -e *adj.* chem/at, -ată, -ați, -ate; poft/it, -ită, -iți, -ite; invit/at, -ată, -ați, -ate[var. *akhardo*].
kharel (*perf.* *khardăs*) *vb. tr.* a striga, a chema; a invita [var.: *akharel*].

khari/pen [-mos], -mata *s.m.* chem/are, -ări; invitați/e, -i.
khasein, ~a *s.f.* hambar, ~e, fânar, ~e, șopr/on, -oane.
khasesq/o, -i, -e, -e *adj.* de fân, al (a, ai, ale) fânului.
khasesqipung, ~a *s.m.* căpiț/ă, -e (de fân).
khelel (*perf.* *kheldăs*) *vb. intr., tr.* a juca, a dansa.
kheli/pen [-mos], -mata *s.m.* joc, ~uri; *le khelipnaça* cu jocul.
khelipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de joc, al (a, ai, ale) jocului.
khelnorr/o, -e *s.m. dim.* jucări/e, -i.
kher, ~a *s.m.* cas/ă, -e.
kher, -ă *s. f.* cizm/ă, -e; *xarne* ~ă cizme scurte, ghete.
kheral *adv.* de acasă.
khere *adv.* acasă.
khersq/o, -i, -e, -e *adj.* de casă, al (a, ai, ale) casei.
kherkotor, ~a *s.m.* încăper/e, -i [v. și: *livni; sòba*].
kher/orro, -orre *s.m. dim.* căsuț/ă, -e.
kherutn/o, -i, -e, -e *adj.* domestic, ~ă, ~i, ~e.
khervag, ~a *s.m.* palat, ~e.
khervagesq/o, -i, -e, -e *adj.* de palat, al (a, ai, ale) palatului.
khetanes *adv.* în comun, împreună, laolaltă.
khetan/o, -i, -e, -e *adj.* comun, ~ă, ~i, ~e.
khetani/pen [-mos], -mata *s.m.* comunit/ate, -ăți; colectiv/ate, -ăți; *o siklövnenqo ~pen* colectivitatea de elevi.
khil *s.m.* 1. unt. 2. (în dial. *urs. are conotație vulgară*).
khor/orro, -orre *s.m. dim.* ulcioraș, ~e.
khosipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de șters, de ștergere; ~i *dirza* cârpă de șters.
khosn/o, -e *s.f.* ștergăt/or, -oare.

khosn/orri, -orră *s. f.* **1.**
(*nakhesqi*) batist/ă, -e. **2.**
ștergătoare, cârp/ă, -e de șters [=
khosipnasqi dîrza]
khur, ~ă *s. f.* călcâi, ~e; copit/ă, -
e.
khur/o, -e *s. m.* mînz, mînji.

L

la *pron. pers. voj la cazul acuz.* pe ea, o.
labărel (*perf.* labărdăș) *vb. tr.* a
folosi, a utiliza; *labăriendoj*
(*labăringos*) folosind, utilizând.
labărd/o, -i, -e, -e *adj.* utilizat, -ată,
-ați, -ate; folosit, -ită, -iți, -ite.
labări/pen [-mos], -mata *s. m.*
utilizat/are, -ări; folosit/ire, -iri.
labn/o, -e *s. m.* mijloc, -oace;
instrument, ~e, unealtă, unelte.
lăcharel (*perf.* lăchărdăș) *vb. tr.* a
îmbunătăți, a ameliora; a repara; a
corecta; a redresa; a aranja.
lăchard/o, -i, -e, -e *adj.* îmbunătățit,
-ită, -iți, -ite; ameliorat, -ată, -ați,
-ate; reparat, -ată, -ați, -ate; ordonat,
-ată, -ați, -ate.
lăchari/pen [-mos], -mata *s. m. 1.*
îmbunătățit/ire, -i; ameliorat/ire, -i. **2.**
reparat/are, -ări; reparați/ire, -i.
lăch/o, -i, -e, -e *adj.* bun, ~ă, ~i, ~e.
lăches *adv.* bine.
lămp/a, -e *s. f.* lampă, lămpi; *mezaqi*
~a veioză.
lan *pron. pers. v. la.*
laq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) ei.
lav, ~a *s. m.* cuvânt, cuvinte; *laveça*
cu cuvântul; *le lavença(r)* cu
cuvintele.
lav, ~a - mamujutn/o, -e *s. m.*
antonim, ~e.
lavenq/o, -i, -e, -e *adj.* de cuvinte, al
(a, ai, ale) cuvintelor.

lavenq/oro, -iri, -ere, -ere **1.** *adj. v.*
lave n q o. **2.** *s. m. (învechit)*
dicționar, ~e.
lavustik, ~a *s. f.* dicționar, ~e.
laθe *pron. pers. voj la cazul abl.* la
(în) ea.
le *art. hot., pron. pers. 1. art. hot., m.*
(*sg. și pl.*), *f. (pl.)*, *la nom. și la*
cazurile oblice: ~ dades pe tatăl; ~
daden pe tații; ~ dajan pe mamele. **2.**
pron. pers. von, în formă apocopată
[*cf. le(n)*], *la acuz., pl.* pe ei, îi, -i-; pe
ele, le.
legùm/a, -e *s. f.* legumă, -e.
lekhaipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de scris,
al (a, ai, ale) scrisului; ~i mez masă
de scris (birou) [*v. și x r a m o s a r i*
p n a s q o].
leksikan/o, -i, -e, -e *adj. v. l e k s i k a*
(*l i k a n o*).
leksika(li)kan/o, -i, -e, -e *adj.* de
lexic, lexical, ~ă, ~i, ~e.
lèksik/o, -ură *s. m.* lexic,
~uri; *leksikosθar* din lexic.
leksikosq/o, -i, -e, -e *adj.* de lexic, al
(a, ai, ale) lexicului.
lel (*perf.* lilăs) *vb. intr.* a lua; *lindos*
luând.
lëmuja/o, -i, -e, -e *adj.* lămâi/os, -
oasă, -oși, -oase [*v. și: pasgàlbeno*].
len *pron. pers. von la acuz., pl.* pe ei,
îi, -i-; pe ele, le.
lenq/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos.* al (a,
ai, ale) lor.
lenθar *pron. pers. von la abl.* de la
(din; de (către); despre ei (ele); prin
intermediul (grație, datorită) lor.
lenθe *pron. pers. von la locat.* în (la)
ei (ele).
leòjk/a, -e *s. f. v. Ò a g a r n i.*
leopard/o, -ură *s. m.* leopard,
leopardzi.
les *pron. pers. vov la cazul acuz.* pe
el, îl -l-.

lesq/o, -i, -e, -e pron. pers. **vov** la cazul gen. al (a, ai, ale) lui.
lesθar pron. pers. **vov** la cazul ablat. din (de la; de(către), despre) el; prin intermediul (grație, datorită) lui.
lesθe pron. pers. **vov** la cazul locat. la (în) el.
lèw/o(s), -ură s.m. v. *Ò a g a r*.
li conj. v. *v i*.
licarel (perf. licardăs) vb. tr. **1.** a fărâmița, a sfărâma; **2.** a pulveriza. **3.** a fulgui; ~ o iv fulguie zăpada.
lil, ~a s.m. carte, cărți.
lilaval/o, -i, -e, -e adj. liliachi/u, -e, -i, -i; violet, ~ă, viol/eți, -ete.
lingvistikan/o, -i, -e, -e adj. lingvistic, ~ă, ~i, ~e.
linos s.m.in.
literaturikan/o, -i, -e, -e adj. literar, ~ă, ~i, ~e.
livàd/a, -e s.f. livadă, livezi.
livnăq/o, -i, -e, -e adj. de cameră, al (a, ai, ale) camerei.
livn,,nq/o, -i, -e, -e adj. de camere, al (a, ai, ale) camerelor.
livn/i, -ă s.f. camer/ă, -e; încăper/e, -i; sală, săli; *klasaqi ~i* sală de clasă; *sovipnasqi ~i* dormitor; *besipnasqi ~i* sufragerie, living; *xabepnasqi ~i / taḡi* bucătărie; *thovipnasqi ~i (=nangărlin)* [sin. *sòba ; kherkotor*].
logikan/o, -i, -e, -e adj. logic, ~ă, ~i, ~e.
lokhări/pen [-mos], -mata s.m. ușur/are, -ări; ușurinț/ă, -e; facilit/are, -ări; înlesn/ire, -iri.
lokhorres adv. ușurel.
lokh/orro, -orri, -orre, -orre adj. ușur/el, -ea [-ică], -ei, -ele.
lolang/i, -ă s.f. veveriț/ă, -e.
lol/i, -ă subst. f. (pătălăg/ea, -ele) roși/e, -i.

lolikangli, -ă s.f. creastă/creste (de cocoș, găină, curcan etc.)
lol/o, -i, -e, -e adj. roș/u, -ie, -ii, -ii.
lolörr/i, -ă s. f. pl. zmeură.
lonărd/o, -i, -e, -e adj. sâr/at, -ată, -ați, -ate.
lopăt/a, -e s.f. lopată, lopeți.
lopînz, ~a s.m. v. *l u p u n z*.
loś, ~a s.f. bucuri/e, -i.
loşali/pen [-mos], -mata s.m. stare, stări de bucuri/e, -i; *loşalipnaça* cu bucurie.
loşal/o, -i, -e, -e adj. bucur/os, -oasă, -oși, -oase; vesel, ~ă, ~i, ~e.
loşanöl (perf. loşajlăs) vb. refl. a se bucura.
loşi/pen [-mos], -mata s.m. v. *l o ś a l i p e n*.
loşöl (perf. loşajlăs) vb. v. *l o ś a n ö l*.
lov/o, -e s.m. ban, ~i.
luludă/o, -i, -e, -e adj. înflor/at, -ată, -ați, -ate.
luludănq/o, -i, -e, -e adj. de flori, al (a, ai, ale) florilor; ~o vast buchet de flori; ~o dubel ghiveci de flori.
lulud,,nq/o, -i, -e, -e adj. *l u l u d ä n q o*.
lulud/î, -ă s. f. floare, flori; *luludénçar* cu flori;
luludöl (perf. luludisajlăs) vb. intr. a înflori, a se face floare.
luludöme adj. înflor/it, -ită, -iți, -ite.
lulug/i, -ă s. f. *l u l u d î*.
lùng/o, -o, -zi, -zi adj. lung, ~ă, ~i, ~i [v. și sin. (în unele dialecte) *uço; zinzardo*].
lupunz, ~a s.m. **1.** piedic/ă, -i. **2.** s.f. (*áčhavni*) frân/ă, -e.
lupùnz/o, -ură s. m. v. *l u p u n z*.
lupunzi/pen [-mos], -mata s.m. frân/are, -ări, obstrucțion/are, -ări; împiedicare, stânjenire.

lùstr/a, -e *s.f.* v. *dud e s q i r o v l i*.

lutun/i, -ă *s.f.* curc/ă, -i.

lutun/o, -e *s.m.* curcan, -i [var.

xoraxano baŌno].

luv, ~a *s.m.* caban/ă, -e; colib/ă, -e.

luv/orro, -orre *s.m.* cuș/că, -ti; cotet, ~e; cocin/ă, -i; *khanănqo* ~orro cotet de găini; *balano* ~orro cocină de porc.

M

màčk/a, -e *s.f.* v. *m i c a*.

madikh *conj.* deși; cu toate că.

măw-măw *interj.* miau- miau.

magàr/i, -ă *s.m.* v. *x e r*.

magazìn/o, -ură *s.m.* magazin, ~e.

magnòli/a, -e *s.f.* magnoli/e, -i.

maj *adv.* mai [v. *și p o*].

majanglutn/o, -i, -e, -e *adj.* anterior, -oară, -ori, -oare; de mai înainte; primul, prima, primii, primele.

majmùn/a, -e *s.f.* maimuț/ă, -e.

majmùn/i, -ă *s.m.* maimuțoi, maimuțoi.

mak-mak! *interj.* mac - mac!

maladi/pen [-mos], -mata *s.m.*

întâlnir/e, -i.

maladil/o, -i, -e, -e *adj.* întâlnt/it, -ită, -iți, -ite.

maladöl (*perf.* *maladilăs*) *vb. refl.* v. *m a l a d ö v e l*.

maladö/pen [-mos], -mata *s.m.* v.

m a l a d i p e n.

maladövel (*perf.* *maladilăs*) *vb. refl.* a se întâlnti.

màm/i, -ă *s.f.* bunic/ă, -i.

mamuxal/o, -i, -e, -e *adj.* porumbac, ~ă, ~i, ~e; pestriț, ~ă, ~i, ~e.

mamujutn/o, -i, -e, -e *adj.* opus, ~ă, opuși, opuse; ~e *lava* cuvinte cu sens opus.

man *pron. pers. me la cazul acuz.* pe mine, mă, m-.

mandai/pen [-mos], -mata *s.m.* semnificați/e, -i.

mangel (*perf.* *manglăs*) *vb. tr.* a cere, a ruga.

mangin, ~a *s.m.* marfă, mărfuri; *manginençar* cu mărfuri.

manresq/o, -i, -e, -e *adj.* de pâine, al (a, ai, ale) pâinii.

manr/o, -e *s.m.* pâin/e, -i.

manús, ~a *s.m.* om, oameni; *manúsen* pe oameni; *manúsençar* cu oameni; *manúsenθar* de la (din), de (cătref) despre oameni; *manúsenθe* în (la) oameni.

manúsenq/o, -i, -e, -e *adj.* de oameni, al (a, ai, ale) oamenilor.

manúsesq/o, -i, -e, -e *adj.* de om, al (a, ai, ale) omului.

màp/a, -e *s.f.* hartă, hărți.

măràro *s.m.* măràr.

marcìdives, ~a *s.m.* (ziua, zilele de) marți.

marel (*perf.* *mardăs*) *vb. tr.* a bate; (despre praf) ~o *pràxo* a scutura.

margarìna *s.f.* margarină.

marn/o, -e *s.m.* v. *m a n r o*.

màrta *s.f.* (luna) martie [v. *și t i r d a r a j, t r i n t o n a j*].

maruth, ~a *s.m.* nor, ~i.

maruthal/o, -i, -e, -e *adj.* nor/os, -oasă, -oși, -oase.

mas, ~a *s.m.* carne, cărnuri; (*anat.*) organ, ~e.

masal/o, -i, -e, -e *adj.* cărn/os, -oasă, -oși, -oase.

masàr/i, -ă *s.m.* măcelar, ~i.

masesq/o, -i, -e, -e *adj.* de carne, al (a, ai, ale) cărnii.

masxaln/o, -i, -e, -e

adj. carnivor, ~ă, ~i, ~e.

mašin/a, -e, *s.f.* mașin/ă, -i.

maşkar, ~a *s.m., prep.* **1.** *s.m.* mijl/oc, -oace.; *maşkarençar* cu mijloace; brâu, brâie. **2.** *prep.* în mijlocul, în centrul; printre, între; dintre.

maşkarreakci/a, -e *s.f.* reacție reciprocă.

maşkarrelâci/a, -e *s.f.* interrelație/e, -i.

materiâl/i, -ă *s.m. v. materiâl o.*

materiâl/o, -ură *s.m.* material, ~e.

me *pron. pers.* eu.

mekhel (*perf.* mekhlaş) *vb. tr.* a lăsa; a părăsi; a ierta (despre păcate) [*var. mukhel*].

melaxn/o, -i, -e, -e *adj.* maro; şaten, ~ă, ~i, ~e; castan/iu, -ie, -ii, -ii.

melal/o, -i, -e, -e *adj.* murdar, ~i, ~e, ~e.

men, ~ă *s. f.* gât, ~uri [*v. şi: korr; gutup*].

merel (*perf.* mulăs) *vb. intr.* a muri.

mesmerigutn/o, -i, -e, -e *adj.* de miază-zi, de sus, sudic, ~ă, ~i, ~e..

mesmerutn/o, -i, -e, -e *adj. v. mesmerigutn o.*

mesti/pen [-mos], -mata *s.m.* libert/ate, -ăți.

mestes *adv.* (în mod) liber, degajat [*v. şi vestes*].

mest/o, -i, -e, -e *adj.* liber, ~ă, ~i, ~e.

metòd/a, -e *s.f.* metod/ă, -e; *metodençar* cu metode.

mètr/o, -ură *s.m.* metr/u, -i.

metrò/wo, - ură *s.m.* metrou, ~ri.

mez, ~a *s.f. v. m è z a.*

mèza, -e *s.f.* masă, mese.

mezaq/o, -i, -e, -e *adj.* de masă, al (a, ai, ale) mesei; ~i *lâmpa* veioză.

mezorr/i, -ă *s.f. dim.* măsuț/ă, -e; *rătăqi* ~i noptieră.

mïc/a, -e *s.f.* pisic/ă, -i; mât/ă, -e.

mî/a, -e *s.f.* mie, mii [*v. şi: xilăda*].

mikrobùz/o, -ură *s.m.* microbuz, ~e.

milaj, ~a *s.m.* vară, veri.

milajesq/o, -i, -e, -e, -e *adj.* de vară, al (a, ai, ale) verii.

ministr/o, -ură *s.m.* ministru, miniştri.

minimàlo *adj. invar.* minimal, ~ă, ~i, ~e.

ministèr/o, -ură *s.m.* minister, ~e; *ministerosθar* de la (din) minister.

ministerosq/o, -i, -e, -e *adj.* de minister, al (a, ai, ale) ministerului.

minoritèt/a, -e *adj.* minorit/ate, -ăți.

minùt/a, -e *s.f. v. minùt o.*

minùt/o, -ură *s.m.* minut, ~e.

mirikl/o, -e *s.m.* mărge/a, -ele.

miriklùtn/o, -i, -e, -e *adj.* împodob/it, -ită, -iți, -ite.

mir/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos. v. mirro.*

mirr/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos.* al meu, a mea, ai mei, ale mele.

misal, ~a *s. f.* exempl/u, -e.

misalăqe *adv.* de exemplu.

misîr, ~a *s.m. v. misîri.*

misîr/i, -ă *s.m.* porumb, ~i.

mîşk/a, -e *s.f. 1.* (*spoit.*) urs, urşi. **2.** *v. şi: r i c h (i n o).*

mişto *adv.* bine.

mïc/a, -e *s.f.* pisic/ă, -i.

mîndro *adj. invar.* mândr/u, -ă, -i, -e.

mînro, -i, -e, -e *pron., adj. pos. v. mirro.*

mjawkerel (*perf.* mjawkerdăs) *vb. intr.* a mieuna.

mjaw-mjaw *interj.* miau- miau.

mòbil/a, -e *s.f.* mobil/ă, -e.

mobilier/o, -ură *s.m.* mobilier, ~e;

mobilierur, „nq/o, -i, -e, -e *adj.* de mobilere, al (a, ai, ale) mobilierelor.

mobilime *adj. invar.* mobil/at, -ată, -ați, -ate.

mòd/o, -ură *s.m.* mod, ~uri.

modosq/o, -i, -e, -e *adj.* de mod, al (a, ai, ale) modului.

modulesq/o, -i, -e, -e *adj.* de modul, al (a, ai, ale) modulului.

modùl/o, -ură *s.m.* modul, ~e.

moxton, ~a *s.m.* cufăr, cufere; ladă, lăzi; cuti/e, -i; *pustikenqo* ~ raft.
moxton/orro, -orre *s.m. dim.* cufăraș, ~e; lădiț/ă, -e; cutiuț/ă, -e, caset/ă, -e; *sapunesqo moxtonorro* savonieră.
mol, ~ă *s.f.* vin, ~uri.
moli/pen [-mos], -mata *s.m.* valoare, valori; *molipnaça* cu valoare.
molkuć *adj. invar.* scump, ~ă, ~i, ~e; valor/os, -oasă, -oși, -oase; costisit/or, -oare, -ori, -oare; preți/os, -oasă, -oși, -oase.
momel/i, -ă *s.f.* lumân/are, -ări.
momelörr/i, -ă *s.f. (dim.)* lumânor/ea, -ele; opaiț, ~e.
mentosq/o, -i, -e, -e *adj.* de moment, al (a, ai, ale) momentului.
monumènt/o, -ură *s.m.* moment, ~e.
moràl/a, -e *s.f.* moral/ă, -e.
morkòj, ~a *s.m.* morcov, ~i.
morn/i, -ă *s.f.* peri/e, -i: *dandenqi* ~i perie de dinți.
mosq/o, -i, -e, -e *adj.* de gură, al (a, ai, ale) gurii; de față, al (a, ai, ale) feței.
mothol (*perf.* mothovdăs) *vb. intr. v. mothovel.*
mothovel (*perf.* mothovdăs) *vb. intr.* a spune; a vorbi; a relata, a expune.
mothovi/pen [-mos], -mata *s.m.* relat/are, -ări; spuner/e, -i.
mothowd/o, -i, -e, -e *adj.* spus, ~ă, spu/și, -se; vorb/it, -ită, -iți, -ite; relat/at, -ată, -ați, -ate.
motorina *s.f.* motorină.
mùc/a, -e *s.f. v. mīc a.*
mujalutn/o, -i, -e, -e *adj.* reprezentativ, ~ă, ~i, ~e.
mujutnes *adv.* oral.
mujutn/o, -i, -e, -e *adj.* oral, ~ă, ~i, ~e.
mukhel (*perf.* mukhlăs) *v. vb. tr. mekhel.*
municìpi/o, -ură *s.m.* municipi/u, -i.

munnr/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos. v. mirro.*
mùr/a, -e *s.f. v. kalörr i.*
mur/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos. v. murr o.*
murr/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos. v. mirro.*
murś, ~a *s.m.* bărb/at, -e.
murśesq/o, -i, -e, -e *adj.* de bărbat, al (a, ai, ale) bărbatului.
murś/orro, -orre *s.m. dim. 1.* bărbăț/el, -ei. **2.** (*anat.*) omușor, ~i.
mùsaj *adv.* musai.
mus/i, -ă *s.* antebraț, ~e.
muśal (*perf.* muśajlăs) *vb. intr.* a lenevi.
muśal/o, -i, -e, -e *adj. v. muskal o.*
muśkal/o, -i, -e, -e *adj. (spoit.)*
1. leneș, ~ă, ~i, ~e **2.** mirosit/or, -oare, -ori, -oare.
muwkerel (*perf.* muwkerdăs) *vb. intr.* a mugi.
muzè/o, -ură *s.m.* muzeu, muzee.

N

na *adv.* nu.
na-i (*constr. neg., formată din negația na și verbul si*) nu există, nu este.
nais (*perf.* naisardăs) *vb. intr. v. naisarel.*
naisarel (*perf.* naisardăs) *vb. intr.* a mulțumi.
naj, ~a *s.m.* deget, ~e.
najol (*perf.* najilăs) *vb. v. nanövel.*
nakh, ~a *s.m.* nas, ~uri.
nakhavel (*perf.* nakawdăs) *vb. tr. 1.* a trece (ceva). **2.** a traduce.
nakhavi/pen [-mos], -mata *s.m. 1.* trecer/e, -i., petrecer/e, -i (a ceva prin ceva). **2.** traducer/e, -i.
nakhel (*perf.* nakhlăs) *vb. tr., intr.* a trece; a traversa.

nakhi/pen [-mos], -mata *s.m.* trecer/e, -i
nan, ~a *s.f.* cadă, căzi.
nanărel (*perf.* nanărdăs) *vb.* *tr.* a scălda, a face baie cuiva.
nanărlin, ~a *s.f.* baie, băi
[= *thovipnasqi livni*].
nangărel (*perf.* nangărdăs) *vb. tr.* a dezbrăca, a despuia.
nangi/pen [-mos], -mata *s.m.* goliciun/e, -i.
nang/o, -i, -e, -e *adj.* gol, goală, goi, goale; despui/at, -ată, -ați, -ate.
nangö(ve)l (*perf.* nangilăs) *vb.refl.* a se dezbrăca, a se despuia.
nangö/pen [-mos], -mata *s.m.* îmbăier/e, -i.
nanövel (*perf.* nanilăs) *vb.refl.* a se scălda, a face baie [v. și: *najol*].
nanöpnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de baie,
napal so *constr.* după ce.
narcis/a, -e *s.f.* narcis/ă, -e.
nasul *adj. invar.* rău, rea, răi, rele.
nasuli/pen [-mos], -mata *s.m.* răutate, răutăți.
nasvalenq/o, -i, -e, -e *adj.* de bolnavi, al (a, ai, ale) bolnavilor.
nasval/o, -i, -e, -e *adj., subst. m. I.* *adj.* bolnav, ~ă, ~i, ~e. **II.** *subst. m.* bolnav, ~i.
našel (*perf.* našlăs) *vb. intr.* a fugi, a alerga; *našindoj* alergând.
n-ašti (*perf.* n-aštisardăs) *constr. vb.* *v. n - a št i s a r e l.*
n-aštisarel *constr. vb.* (*formată din vb. ašti(sar)el precedat de negația na*) a nu putea să..., a nu fi apt/capabil să facă/ întreprindă ceva; a nu fi posibil.
natūra *s.f.* natură.
naturaq/o, -i, -e, -e *adj.* de natură, al (a, ai, ale) naturii.
nav, ~a *s.m.* nume, nume; denumir/e, -i.

navn/i, -ă *s. f.* substantiv, ~e.
năm/o, -ură *s.m.* neam, ~uri
[= *ratesqe pašutne*].
negativo *adj. invar.* negativ, ~ă, ~i, ~e.
nekobor *adj., pron. nehot.* câtva, câtăva, câțiva, câteva..
nepòt/a, -e *s.f.* nepoat/ă, -e [v. și: *ùnuka*].
nepòt/o, -ură *s.m.* nep/ot, -oți [v. și: *ùnuko*].
nesav/o, -i, -e, -e *pron., adj. nehot.* unul, una, unii, unele.
nev/o, -i, -e, -e *adj.* nou, nouă, noi, noi.
ni *adv. v. n a.*
nić *adv.* nu; nici; deloc.
niklöl (*perf.* ninklăs) *vb. intr. v.* *n i n k l ö l.*
nikerel (*perf.* nikerdăs) *vb. tr. v.* *n i n k e r e l.*
ningerel (*perf.* ningerdăs) *vb. tr. v.* *i n g e r e l.*
ningerd/o, -i, -e, -e *adj. v. i n g e r d o.*
ninkerd/o, -i, -e, -e *adj. v. n i n g e r d o.*
ninkerel (*perf.* ninkerdăs) *vb. tr. v.* *v. n i n g e r e l.*
ninklöl (*perf.* ninklăs) *vb. intr. v.* *i n k l ö l.*
nirel (*perf.* nirdăs) *vb. tr.* a plivi.
nište *art. nehot., nom., pl.* niște.
nivèl/i, -ă *s.m. v. n i v è l o.*
nivèl/o, -ură *s.m.* nivel, ~e.
niv/o, -e *s.m.* nivel, ~e; *nivosθe* la nivel.
nòcia, -e *s.f. v. n o j.*
nocienq/oro, -iri, -ere, -ere *adj.* de noțiuni, al (a, ai, ale) noțiunilor.
noj, ~a *s.f.* noțiun/e, -i.
nordutn/o, -i, -e, -e *adj.* de nord, nordic, ~ă, ~i, ~e [v. și *vordorigutno*].
nòrm/a, -e *s.f.* norm/ă, -e.
notisarel (*perf.* notisardăs) *vb. tr.* a nota.

notil (*perf.* notisardăs) *vb. tr. v.*
n o t i s a r e l.
novembra *s.f.* luna) noiembrie.
nùmaj *adv.* numai.

O

o *art. hot., pentru s.m., nom., sg.: o*
raklo băiatul.
obiectiv/o, -ură *s.m.* obiectiv, ~e.
og/i, -ă *v. d î.*
oj *pron. pers. v. v o j.*
okazi/a -e *s.f.* ocazi/e, -i; *la okazia*ça
cu ocazia.
okaziaq/o, -i, -e, -e *adj.* de ocazie, al
(a, ai, ale) ocaziei.
okolaver *pron., adj. dem.* celălalt,
cealaltă, ceialalți, celelalte.
oktobra *s.f.* (luna) octombrie.
omonim/o, -ură *s.m.* omonim,
~e.
on *pron. pers. v. v o n.*
opaś, ~a *s.f. v. p a ś.*
òper/a, -e *s.f. (muz.)* oper/ă, -e.
opral *prep., adv.* deasupra; de
deasupra; din sus.
opre *adv.* sus, deasupra, în partea de sus.
opr-i *constr. formată din prep. opral*
și art. hot., f., sg. i : opral i > opr-i :
deasupra; *opr-i phal* deasupra tablei.
opr-o *constr. formată din prep. opral*
și art. hot., m., sg. o : opral o > opr-o :
deasupra; *opr-o vurdon* deasupra căruței.
òr/a, -e *s.f.* oră, ore.
oraq/o, -i, -e, -e *adj.* de oră, al (a, ai,
ale) orei; orar, ~ă, ~i, ~e.
oreñq/o, -i, -e, -e *adj.* de ore, al (a, ai,
ale) orelor.
orientaci/a, -e *s.f.* orient/are, -ări.
orientaciaq/o, -i, -e, -e *adj.* de
orientare, al (a, ai, ale) orientării.
othe *adv.* acolo.
ov *pron. pers. v. v o v.*

ovel (*perf.* ondilo; ondilăs) *vb. intr.*
a deveni.
oxtò *num. card.* opt.
oxtòto *num. ord.* al optulea, opta.

P

pa *prep. (inclusiv în var. elidate: p-i,*
p-o, p-âl [il] pe.
paxarn/o, -e *s.m.* congelat/or, -oare.
paxoj, ~a *s.m.* gheață, ghețuri.
paxome *adj.* îngheț/at, -ată, -ați, -ate.
pajal/o, -i, -e, -e *adj. p a n ă l o.*
pa-l *constr. formată din prep. pa*
urmată de art. hot. îl (sau: il) : pe;
pa-l khera pe case.
pal *prep. palal în var. simplificată:*
pal-o; pal-i, pal-ël după.
pala' *prep. palal în var. apocopată*
după.
palal *prep., adv.* după, în spatele; apoi.
palalprojektòr/o, -ură *s.m.*
retroproiect/or, -oare.
palàt/o, -ură *s.m.* palat, ~e.
paleder *adv.* mai apoi, după aceea.
paledikhi/pen [-mos], -mata *s.m. 1.*
reveder/e, -i. 2. recapitul/are, -ări.
palem *adv.* iarăși, iar, din nou.
palemanel (*perf.* palemandăs) *vb. tr.*
a readuce.
palemmaladi/pen [-mos], -mata
s.m. reîntâlnir/e, -i.
palikerel (*perf.* palikerdăs) *vb. intr.* a
mulțumi.
pal-odova *loc. adv. (formată din*
pal(al) și (k)odova) după aceea.
palpaledikhipnasq/o, -i, -e, -e *adj.*
retrospectiv, ~ă, ~i, ~e.
panair/i, -ă *s.m.* târg, ~uri, bâlci,
~uri.
panăl/o, -i, -e, -e *adj.* apos, apoasă,
apoși, apoase.
panărel (*perf.* panărdăs) *vb. tr.* a
uda; a da apă, a umezi.

panărn/i, -ă *s.f.* stropit/oare, -ori.
panesq/o, -i, -e, -e *adj.* p a n „ s q o.
pan,,nq/o, -i, -e, -e *adj.* de ape, al (a, ai, ale) apelor.
pan,,sq/o, -i, -e, -e *adj.* de apă, al (a, ai, ale) apei.
pan/i, -ă *s.f.* apă, ape.
panöl (*perf.* panilă s) *vb. intr.* a deveni apă, a se transforma în apă.
pantalùn/a, -e *s.f.* pantalon, ~i [v. și *xoleva*].
panğ *num. card.* cinci.
panğto *num. ord.* al cincilea, a cincea.
papagâl/o, -ură *s.m.* papagal, ~i; *le ~ençar* cu papagalii.
papin, ~a *s.f.* găscă, găști.
păpu(s), ~ură *s.m.* bunic, ~i.
paramîé/i, -a *s.f.* poveste, povești.
paraštuj *s.m.* vineri (ziua de vineri).
parikerel (*perf.* parikerdăs) *vb. intr. v.* p a l i k e r e l.
părk/o, -ură *s.m.* parc, ~uri.
părk/os, -ură *s.m.* parc, ~uri; *parkosθar* din parc.
parn/o, -i, -e, -e *adj.* alb, ~ă, ~i, ~e.
paruvel (*perf.* paruvdăs) *vb. tr.* a schimba, a face schimb.
paruvi/pen [-mos], -mata *s.m.* schimb, ~uri; schimb/are, -ări.
parvarel (*perf.* parvardăs) *vb. tr. v.* p r a v a r e l.
parvarn/o, -e *s.m. v.* p r a v a r n o.
pastern/o, -e *s.m.* șorț, ~uri [v. și: *kătrînca*].
pastren/o, -i *s.m. v.* p a s t e r n o.
paś *s.f., prep.* **I.** *s.f.* jumăt/ate, -ăți [var.: *dopaś; opaś*]. **II.** *prep.* (*paś* < *paśal*) lângă; *paś-o* gav lângă sat; *paś-i len* lângă gărlă; *paś- ěl rukha* lângă copaci.

paśa- *prep.* (var. *simplificată a prep. paśal*): lângă; *paśa-lenθe* lângă ei (ele);
paśal *prep., adv.* **I.** *prep.* lângă, alături de. **II.** *adv.* pe lângă, pe aproape; de lângă.
paśasal (*perf.* paśasajlăs) *vb. intr. v.* a s a n d ö 1.
paśavi/pen [-mos], -mata *s.m.* împrejurim/e, -i.
paśgâlben/o, -a [-i] *adj.* blond, ~ă, blonzi, blonde [v. și: *lëmuvalo*]
paśe *adv.* aproape.
paśi/pen [-mos], -mata *s.m.* apropiier/e, -i.
paśkernavn/i, -ă *adv. adverb, ~e.*
paślărel (*perf.* paślărdăs) *vb. tr.* a culca pe cineva.
paśmilaj, ~a *s.m.* primăv/ară, -eri [sin.: *ternomilaj, jekhtomilaj*].
paśmilaje *adv.* primăvara, în timpul primăverii.
paśmilaesq/o, -i, -e, -e *adj.* de primăvară, al (a, ai, ale) primăverii.
paśnavn/i, -ă *s.f.* adjectiv, ~e.
paśpajal/o, -i, -e, -e *adj. v.* p a ś p a n ä 1 o.
paśpanăl/o, -i, -e, -e *adj.* reavăn, reavână, reveni, revene.
paśpaśutn/o, -i, -e, -e *adj.* rar, ~ă, ~i, ~e.
paśśilal/o, -i, -e, -e *adj.* răcor/os, -oasă, -oși, -oase.
paśsovel (*perf.* paśsovlăs) *vb. intr. a* dormita.
paśśuk/o, -i, -e, -e *adj.* ofil/it, -ită, -iți, -ite.
paśutn/o, -i, -e, -e *adj.* apropi/at, -ată, -ați, -ate; limitrof, ~i, ~e, ~i.
pat/o, -e *s.m.* rond, ~uri; strat, ~uri (de flori).
pat/orro, -orre *s.m. dim.* strătuțel, ~e.
patradî *s.f.* sărbătoarea de Paști, paști.
patră *s.f., pl. v.* p a t r i n.

patrin, ~a [-ă] *s.f.* frunz/ă, -e;
patrinențar cu frunze.
pauj, ~a *s.m.* păun, ~i.
părădaj/ka -ke [-čí] *s.f.* pătlăg/ea, -ele.
pătrunželo *s.m.* pătrunjel.
pe *pron. refl. v.* *p e s.*
p-el *constr. v.* *p-ě l.*
pedagogikan/o, -i, -e, -e *adj.*
 pedagogic, ~ă, ~i, ~e.
pekel (*perf.* peklăs) *vb. tr.* a coace, a
 prăji, a frige; a pârlî.
peki/pen [-mos], -mata *s.m.* prăjir/e,
 -i; coacer/e, -i.
pek/o, -i, -e, -e *adj.* copt, coaptă,
 copti, coapte; prăj/it, -ită, -ți, -ite;
 fript, ~ă, frip/ți, -te; pârl/it, -ită, -iți, -
 ite; arș, ~ă, arși, arse.
peköl (*perf.* peklăs) *vb. tr. v.* *p e k e l.*
p-ěl *constr.* (*formată prin elidarea*
voc. a din prep. pa înaintea art. hot.
ěl) *v.* *p a l.*
pen *pron. refl.* (*p. a III-a, pl.*) *se.*
pendex, ~a *s.m.* alun/ă, -e.
pendexal/i, -ă *s. f.* veveriț/ă, -e.
pendexlin, ~a *s.f.* alun, ~i.
pendexn/i, -ă *s. f. v.* *p e n d e*
x a l i.
penq/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos.* al lor
 (propriu), a lor (proprie), ai lor
 (proprii), ale lor (proprii).
pentël/i, -ă *s.f.* pastel, ~uri, crei/on,
 -oane de ceară.
peravd/o, -i, -e, -e *adj.* dobor/ât, -âtă,
 -âți, -âte; dărâm/at, -ată, -ați, -ate.
peravel (*perf.* peravdăs) *vb. tr.* a
 doborî, a dărâma; a demola.
perdăq/o, -i, -e, -e *adj.* de perdea, al
 (a, ai, ale) perdelei; ~i *rrovli*
 galerie.
perd/i, -ă *s.f.* perd/ea, -ele.
perd/örri, -örră *s. f., dim.*
 perdeluț/ă, -e.
perel (*perf.* pelăs) *vb. intr.* a cădea.

performer/o, -ură *s. m.*
 performer, ~i.
per/o, -e *s.m.* cartier, ~e, mahala, ~le.
peròn/o, -ură *s. m.* per/on, -oane.
perutnenq/o, -i, -e, -e *adj.* de vecini,
 al (a, ai, ale) vecinilor.
perutn/o, -i, -e, -e *adj., s.m. I. adj.*
 vecin, ~ă, ~i, ~e. **II. subst. m.:** vecin,
 ~i; *subst. f.:* vecin/ă, -e.
pes *pron. refl., p. a III-a, sg.* *se.*
pesq/o, -i, -e, -e *pron., adj. pos.* al
 său (personal), a sa (personală), ai săi
 (personali), ale sale (personale).
p-i *pron., adj. refl. în var.*
simplificată < pesqi : a sa (personală).
piel (*perf.* pillăs) *vb. tr.* a bea.
pir/i, -ă *s. f.* oal/ă, -e.
pir/o, -e *s.m. v.* *p i r r o.*
pirr/o, -i, -e, -e *s.m. v.* *p u n r o.*
pisaj, ~a *s.f.* (*spoit.*) pisic/ă, -i [v. și:
mÏca, șaneli].
pišel (*perf.* pišlăs) *vb. tr. 1.* a măcina.
2. (*rar: došel*) a mulge.
pištir/i, -ă *s.f.* pros/op, -oape.
pláčal (*perf.* pláčandilăs) *vb. intr,*
tr. a plăcea.
pláčandil/o, -i, -e, -e *adj.* plăc/ut, -ută,
 -uți, -ute.
plain, ~a *s.f.* munte, munți.
plainaq/o, -i, -e, -e *adj.* de munte,
 montan, ~ă, ~i, ~e, ~i.
plainenq/o, -i, -e, -e *adj.* de munți, al
 (a, ai, ale) munților.
plain/örri, -örră *s.f., dim.* muntic/el, -ei.
plaj, ~a *s.m. 1.* *v. p l a i n . 2.* suiș,
 ~uri, urcuș, ~uri.
plajenq/o, -i, -e, -e *adj. v. p l a i n e n q o.*
plakàt/a, -e *s.f. v. p l a k à t o.*
plakàt/o, -ură *s.m.* afiș, ~e.
plàn/o, -ură *s.m.* plan, ~uri.
plàstiko *adj. invar.* plastic, ~ă, ~i, ~e.
plàto *adj. invar.* plat, ~ă, plăți, plate.
plàž/a, -e *s.f.* plaj/ă, -e.

plăzaq/o, -i, -e, -e *adj.* de plajă, al (a, ai, ale) plajei; de litoral.
plòd/o, -ură *s.m. v. p h e r r.*
plüğ/o, -ură *s.m.* plug, ~uri.
po *adv.* mai [v. *și m a j*].
p-o *constr. v. prep. p a.*
podema *s. pl. v. b u z e x.*
podil (*perf.* podisajlăs) *vb.refl. v. p o d î l.*
podisarel (*p. perf.* podisardăs) *vb. tr. v. p o d î s a r e l.*
podîl (*perf.* podîsajlăs) *vb. refl.*
 ~ *pes* a se încălța.
podîsarel (*perf.* podîsardăs) *vb. tr.*
 1. a încălța. 2. a potcovi.
poxtan, ~a *s.m.* postav, ~uri, pânz/ă, -e; țesătur/ă, -i; hus/ă, -e.
pokimasq/o, -i, -e, -e *adj.* de plată, al (a, ai, ale) plății.
pokinel (*perf.* pokindăs) *vb. tr.* a plăti, a achita.
ponăv/a, -e *s.f.* covoraș, ~e.
por/i, -ă *s. f.* coadă, cozi.
porik, ~a *s.f. v. p o r i.*
portokâl/a, -e *s.f.* portocal/ă, -e.
postin, ~a *s.m.v. p o s t i n.*
pòs/a, -e *s.f.* fular, ~e.
poşom *s.f.* lână.
poşomaq/o, -i, -e, -e *adj.* de lână, al (a, ai, ale) lânii.
pòst/a, -e *s.f.* poșt/ă, -e; *poštaθar* din (de la) poștă.
poştaq/o, -i, -e, -e *adj.* de poștă, al (a, ai, ale) poștei.
poştăs/i, -ă *s.m.* poștaş, ~i.
poştin, ~a *s.m.* blană, blănuri; șub/ă, -e; coj/oc, -oace.
pòz/a, -e *s.f.* poz/ă, -e; fotografi/e, -i.
pozisarel (*perf.* pozisardăs) *vb. tr. v. p o d î s a r e l.*

prăxo *s.m.* praf; *marel o* ~ a scutura praful.
pràktiko *adj. invar.* practic, ~ă, ~i, ~e.
pravarel (*perf.* pravardăs) *vb. tr.* a hrăni, a alimenta pe cineva. [var.: *parvarel*].
pravarn/o, -e *s.m.* întreținător, ~i; tutore, ~i.
prdal *prep., adv. i n t ă l.*
prefektùr/a, -e *s.f.* prefectur/ă, -i.
preokupàci/e, -i *s.f.* preocup/are, -ări.
preparàci/a, -e *s.f.* pregătir/e, -i.
prestàci/a, -e *s.f.* prestați/e, -i.
prezentàci/a, -e *s.f.* prezent/are, -ări.
prezentisard/o, -i, -e, -e *adj.* prezent/at, -ată, -ați, -ate.
prezentisarel (*prezentisardăs*) *vb. tr.* a prezenta.
prezidènt/o, -ură *s.m.* președin/te, -ți.
primari/a, -e *s.f.* primări/e, -i.
primil (*perf.* primisardăs) *vb. tr. p r i m i s a r e l.*
primisarel (*perf.* primisardăs) *vb. tr.* a primi.
printisard/o, -i, -e, -e *adj.* tipăr/it, -ită, -iți, -ite.
pringandi/pen [-mos], -mata *s.m. p r i n ă a r i p e n.*
pringanel (*perf.* pringanglăs) *vb. tr. v. p r i n ă a r e l.*
pringard/o, -i, -e, -e *adj.* (re)cunosc/ut, -ută, -uți, -ute.
pringarel (*perf.* pringardăs) *vb. tr.* a (re)cunoaște.
pringari/pen [-mos], -mata *s.m.* (re)cunoașter/e, -i.
pringaripnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de (re)cunoaștere, al (a, ai, ale) (re)cunoașterii.
pringarn/i, -ă *s. f.* cunoscut/ă, -e.
pringarn/o, -e *s.m.* cunosc/ut, -uți.
problèm/a, -e *s.f.* problem/ă, -e.
procès/o, -ură *s.m.* proces, ~e.

prodùkci/a, -e *s.f.* producți/e, -i.
produsisarel (*perf.* produsisardăs) *vb. tr.* a produce.

prodùs/o, -ură *s.m.* produs, ~e.

produsurenq/o, -i, -e, -e *adj.* de produse, al (a, ai, ale) produselor.

progràm/a, -e *s.f.* program/ă, -e.

programaq/o, -i, -e, -e *adj.* de programă, al (a, ai, ale) programei.

progràm/o, -ură *s.m.* program, ~e.

pronùnci/a, -e *s.f. v.* *v a k ă r i p e n.*

propozìci/a, -e *s.f.* propoziți/e, -i.

propoziciaq/o, -i, -e, -e *adj.* de propoziție, al (a, ai, ale) propoziției.

provizi/a, -e *s.f.* provizi/e, -i.

pučhel (*perf.* pučhlăs) *vb. tr.* a întreba.

pučhi/pen [-mos], -mata *s.m.*

întreb/are, -ări; chestiun/e, -i;

pučhimatençar cu întrebări.

pučhimatenq/o, -i, -e, -e *adj.* de întrebări, al (a, ai, ale) întrebărilor.

pučhipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de întrebare, al (a, ai, ale) întrebării.

punrangõ(ve)l (*perf.* punrangisajlăs) *vb. refl.* a se descălța.

punr/o, -e *s.m.* pici/or, -oare.

punr/orro, -orre *s.m., dim.* picioruș, ~e; lăbuț/ă, -e.

puran/o, -i, -e, -e *adj.* vechi, veche, vechi, vechi.

purum, ~a *s.f.* ceapă, cepe.

pusavel (*perf.* pusawdăs) *vb. tr.* a înțepa.

pustik, ~a *s.f.* manual, ~e; carte, cărți; *pustikaθar* din manual; *pustikaθe* în manual.

pustikaq/o, -i, -e, -e *adj.* de manual, al (a, ai, ale) manualului.

pustikaq/oro, -iri, -ere, -ere *adj. v.* *p u s t i k a q o.*

pustikelin, ~a *s.f.* bibliotec/ă, -i.

pustikenq/o, -i, -e, -e *adj.* de manuale, al (a, ai, ale) manualelor; ~o *moxton* raft.

pustikvag, ~a *s.m.* registr/u, -e; catal/og, -oage; *klasaqo* ~ *catalogul clasei.*

putard/o, -i, -e, -e *adj.* desch/is, -isă, -iși, -ise.

putardi/pen [-mos], -mata *s.m. v.* *p u t a r i p e n.*

putarel (*perf.* putardăs) *vb. tr.* a deschide.

putari/pen [-mos], -mata *s.m.* deschider/e, -i.

putrel (*perf.* putardăs) *vb. tr. v.* *p u t a r e l.*

puzgand/i, -ă *s.f.* patin/ă, -e; *e puzgand* „nçar cu patinele.

Ph

phabaj, ~a [**phaba**] *s.f.* măr, mere.

phabõvel (*perf.* phabulăs) *vb. intr.* a se arde, a se bronză.

phakvagval/o, -e *s.m. v. t r e ș.*

phal, ~a [~ă] *s. f. 1.* scândur/ă, -i; blană, blăni. **2.** tabl/ă, -e (de scris) *kali* ~ [sau: skolaqi ~].

phal/õrri, -õrră *s.f. 1.* scânduric/ă, -i; plăcuț/ă, -e. **2.** *gunojesqi* ~õrri fărăș.

phand, ~a *s.m.* bentiț/ă, -e, banderol/ă, -e.

phandavn/i, -ă *s.f.* conjuncți/e, -i [var. *konÂùnkcia*].

phandel (*perf.* phandlăs) *vb. tr.* a lega.

phandlin, ~a [-ă] *s.f. v. p h a n d l i p e n 2.*

phandli/pen [-mos], -mata *s.m. 1.* legare, legări; legătur/ă, -i.

2. pușcări/e, -i.

phandipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de legătură, al (a, ai, ale) legăturii; ~e lava cuvinte de legătură.

phandl/o, -i, -e, -e *adj.* leg/at, -ată, -ați, -ate.

phangli/pen [-mos], -mata *s.m. v. p h a n d l i p e n.*

phanglipnasq/o, -i, -e, -e *adj. v. p h a n d l i p n a s q o.*

phangl/o, -i, -e, -e *adj. p h a n d l o.*

phari/pen [-mos], -mata *s.m.*

greut/ate, -ăți; difficult/ate, -ăți; *pharipnasθe* în dificultate.

phar/o, -i, -e, -e *adj.* greu, grea, grei, grele.

phen, ~ă *s.f.* soră, surori.

phenăq/o, -i, -e, -e *adj.* de soră, al (a, ai, ale) surorii.

phendi/pen [-mos], -mata *s.m.* spuner/e, -i; zicer/e, -i; relat/are, -ări.

phendipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de spunere, (a, ai, ale) spinnerii; de relatare, al (a, ai, ale) relatării.

phend/o, -i, -e, -e *adj.* spus, ~ă, spuși, spuse; zis, ~ă, ziși, zise; relat/at, -ată, -ați, -ate.

phenel (*perf.* phendăs) *vb. intr., tr.* a zice, a spune; a relata.

pherdin/o, -i, -e, -e *adj. v. p h e r d o.*

pherd/o, -i, -e, -e *adj.* plin, ~ă, ~i, ~e; umplut, ~ă, umplu/ți, -te.

pherel (*perf.* pherdăs) *vb. tr.* a umple; a acoperi (despre tematică).

pherr, ~ă *s.f.* fruct, ~e [v. și: *plòdo, frùkto*].

pherrelin, ~ă *s.f.* livadă, livezi.

pherrenq/o, -i, -e, -e *adj.* fructifer, ~ă, ~i, ~e; de fructe.

phir, ~ă *s.f.* pas, pași.

phiravd/o, -i, e, -e *adj.* plimb/at, -ată, -ați, -ate; purt/at, -ată, -ați, -ate.

phiravel (*perf.* phiravdăs) *vb. tr.* a plimba, a purta; *phiravindos* plimbând, purtând; a purta ceva, a umbla îmbrăcat în ceva.

phird/o, -i, e, -e *adj. 1.* umbl/at, -ată, -ați, -ate; cutreier/at, -ată, -ați, -ate; colind/at, -ată, -ați. **2.** vers/at, -ată, -ați, -ate; experiment/at, -ată, -ați, -ate.

phirel (*perf.* phirdăs) *vb. intr.* a umbla, a colinda, a cutreiera; *phirindoj* umblând (colindând, cutreierând).

phiri/pen [-mos], -mata *s.m.* umbl/are, -ări, umblet, ~e; plimb/are, -ări.

phiripnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de plimbare, al (a, ai, ale) plimbării; de voiaj, de călătorie.

phirn/o, -e *s.m.* artist, artiști [sin. *artisto*].

phral, ~a *s.m.* frate, frați.

phralesq/o, -i, -e, -e *adj.* de frate, al (a, ai, ale) fratelui.

phralikan/o, -i, -e, -e *adj.* frăț/esc, -ească, -ești, -ești.

phrali/pen [-mos], -mata *s.m.* frăți/e, -i.

phukl/o, -i, -e, -e *adj.* umfl/at, -ată, -ați, -ate.

phurdel (*perf.* phurdăs) *vb. intr.* a sufla; *i balval* ~ suflă vântul.

phurenq/o, -i, -e, -e *adj.* de bătrâni, al (a, ai, ale) bătrânilor; bătrân/esc, -ească, -ești, -ești.

phuresq/o, -i, -e, -e *adj.* de bătrân, al (a, ai, ale) bătrânului, bătrân/esc, -ească, -ești, -ești.

phur/i, -ă *adj., subst. f. I. adj.* bătrân/ă, ~e. **II. subst. f.** bătrân/ă, -e.

phur/o, -e *adj., subst. m. I. adj.* bătrân, ~i. **II. subst. m.** bătrân, ~i.

phurt, ~a [ă] *s.f.* pas, pași.

phus, ~a *s.m.* pai, ~e.

phusesq/o, -i, -e, -e *adj.* de pai, al (a, ai, ale) paiului.
phutărd/o, -i, -e, -e *adj.* mândr/u, -ă, -i, -e; fudul, ~ă, ~i, ~e; țanțoș, ~i.
phuv, ~a [-ă] *s. f.* pământ, ~uri; ținut, ~uri; țară, țări.
phuvăq/o, -i, -e, -e *adj.* de pământ, al (a, ai, ale) pământului.

R

račn/i, -ă *s.f.* raț/ă, -e.
račn/o, -e *s.m.* rățoi, rățoi.
rădi/o, -ură *s.m.* radio, ~uri.
răft/o(s), ură *s.m.* raft, ~uri.
rajarel (*perf.* rajardă*s*) *vb. tr.* a cârmui, a domni, a guverna.
raji/pen, [-mos], -mata *s.m. 1.* domni/e, -i; *tirro (tõ) rajimos* domnia ta (dumneata). **2.** autorit/ate, -ăți. **3.** (*p. ext.*) guvern, ~e.
rakèt/a, -e *s.f.* rachet/ă, -e.
rakl/o, -i, -e, -e *s.m.* băi/at, -ieți (din afara etniei rome).
rakhel (*perf.* rakhlăs) *vb. tr.* a găsi [*var.: a r a k h e l*].
rakhl/o, -i, -e, -e *adj.* găs/it, -ită, -iți, -ite; păz/it, -ită, -iți, -ite [*var.: a r a k h l o*].
rakhn/o, -e *s.m.* găsitor, ~i; paznic, ~i; îngrijitor, ~i.
rančo/o, -i, -e, -e *adj.* portocal/iu, -ie, -ii, -ii.
rang, ~a *s.f.* culoare, culori.
ranglărd/o, -i, -e, -e *adj.* color/at, -ată, -ați, -ate; ilustr/at, -ată, -ați, -ate; (*despre exprimare*) nuanț/at, -ată, -ați, -ate.
ranglărel (*perf.* ranglărdăs) *vb. tr.* a colora; a ilustra.
rangl „nq/o, -i, -e, -e *adj.* de culori, al (a, ai, ale) culorilor.
rangl/i, -ă *s.f.* vops/ea, -ele.

ranglime *adj. invar. v. r a n g l ă r d o.*
ranik, ~a *s.f.* ramur/ă, -i; creangă, crengi.
rat *s.m.* sânge.
ratesq/o, -i, -e, -e *adj.* de sânge, al (a, ai, ale) sângelui.
ratval/o, -i, -e, -e *adj.* sânger/os, -oasă, -oși, -oase
răt, ~a [-ă] *s.f.* seară, seri; noapte, nopți.
rătăq/o, -i, -e, -e *adj.* de seară, al (a, ai, ale) serii; de noapte, al (a, ai, ale) nopții; ~i *mezorri* noptieră.
rătō(rig)utn/o, -i, -e, -e *adj.* de vest, vestic, ~ă, ~i, ~e.
răt°tn/o, -i, -e, -e *adj. v. r ă t õ (r i g) u t n o.*
realizisard/o, -i, -e, -e *adj.* realiz/at, -ată, -ați, -ate.
realizisarel (*perf.* realizisardăs) *vb. tr.* a realiza.
rekapitulăci/a, -e *s.f.* recapitul/are, -ări.
rekomendăci/a, -e *s.f.* recomand/are, -ări.
relăci/a, -e *s.f.* relați/e, -i.
relacienq/o, -i, -e, -e *adj.* de relații, al (a, ai, ale) relațiilor.
relativo *adj. invar.* relativ, ~ă, ~i, ~e.
relevânto *adj.* relevant, ~ă, relevan/ți, ~te.
reliefosq/o, -i, -e, -e *adj.* de relief, al (a, ai, ale) reliefului.
reliëf/o, -ură *s.m.* relief, ~uri.
rend, ~a *s.m. 1.* rând, ~uri. **2.** ordin/e, -i.
rendarel (*perf.* rendardăs) *vb. tr.* a rândui, a pune în ordine, a aranja.
rendavel (*perf.* rendavilăs) *vb. tr. v.*
r e n d a r e l.
rendval/o, -i, -e, -e *adj.* ordon/at, -ată, -ați, -ate; dichis/it, -ită, -iți, -ite.

reprezentăci/a, -e *s.f.* reprezent/are, -ări.

reprezentisard/o, -i, -e, -e *adj.*

reprezent/at, -ată, -ați, -ate.

reprezentisarel (*perf.*

reprezentisardăs) *vb.intr.* a

reprezenta.

res, ~a *s.f.* scop, ~uri; țel, ~uri; *la resaça* cu scopul; *le res,,n□ar* din (de la) scopurile.

resaq/o, -i, -e, -e *adj.* de scop, al (a, ai, ale) scopului.

resel (*perf.* reslăs) *vb. intr.* a ajunge; a fi suficient [*var.: a r e s e l*].

respektisarel (*perf.* respektisardăs) *vb. tr.* a respecta.

respèkt/o(s), -ură *s.m.* respect, ~e.

respektosq/o, -i, -e, -e *adj.* de respect, al (a, ai, ale) respectului; de politețe.

restaurânt/i, -ă *s.f.* restaurà n t o.

restaurânt/o, -ură *s.m.* restaurant, ~e.

resun/i, -ă *s.f.* vulp/e, -i.

rezidènc/a, -e *s.f.* reședinț/ă, -e.

rezolvisarel (*perf.* rezolvisardăs) *vb. tr.* a rezolva.

rezult/a, -e *s.f.* rezultat, ~e.

riçh, ~a *s.m.* urs, urși.

riçhin/o, -e *s.m. v.* r i ç h.

riçhin/i, -ă *s.f.* ursoaic/ă, -e.

rig, ~a *s.f.* margin/e, -i, latur/ă, -i; parte, părți; pagin/ă, -i; *truposqe ~a* părțile corpului; *vakăripnasqe ~a*.

rigărd/o, -i, -e, -e *adj.* împărt/it, -ită, -iți, -ite.

rigărel (*perf.* rigărdăs) *vb. tr.* a împărți, a delimita în părți.

rigenq/o, -i, -e, -e *adj.* de părți, al (a, ai, ale) părților.

rodel (*perf.* rodăs) *vb. tr.* a căuta; *rodindoj (rodindos)* căutând.

ròkl/i, -ă *s.f.* rochi/e, -i.

rolesq/o, -i, -e, -e *adj.* de rol, al (a, ai, ale) rolului.

ròl/i, -ă *v. s.m.* r ò l o.

ròl/o, -ură *s.m.* rol, ~uri.

rovbaşel (*perf.* rovbaşlăs) *vb. intr.* a schelălăi, a scheuna.

rovel (*perf.* rovlăs; rujas) *vb. intr., tr.* a plânge, a deplânge.

rovl/i, -ă *s.f.* băț, bețe; bast/on, -oane; cârj/ă, -e; *dudesqi ~i* lustră.

rovl/örri, - örră *s.f. dim.* bețiș/or, -oare.

rozol/o, -i, -e, -e *adj.* roz, roză, rozi, roze.

rugil (*perf.* rugisardăs) *vb. tr. v.* r u g i s a r e l.

rugisarel (*perf.* rugisardăs) *vb. tr.* a ruga.

ruk, ~a *s.m.* pom, ~i, copac, ~i.

rukhenq/oro, -iri, -ere, -ere *adj. v.* r u k h e n q o.

rukhenq/o, -i, -e, -e *adj.* de pomi (copaci), al (a, ai, ale) pomilor (copacilor).

rukhesq/o, -i, -e, -e *adj.* de pom (copac), al (a, ai, ale) pomului (copacului).

Rumùnia *s.f.* România.

rumuniaq/o, -i, -e, -e *adj.* din România, al (a, ai, ale) României.

rumunikan/o, -i, -e, -e *adj.* român/esc, -ască, -ești, -ești.

rung *s.f.* curent electric.

rungkampàn/a, -e *s.f.* soneri/e, -i electric/ă, -e.

rup *s.m.* argint.

ruthun/i, -ă *s.f.* nară, nări; rât, ~uri; bot, ~uri; mutr/ă, -e.

ruv, ~a *s.m.* lup, ~i.

ruvesq/o, -i, -e, -e *adj.* de lup, al (a, ai, ale) lupului.

Rr

rroj, ~a *s.f.* lingur/ă, -i.

rroj/orri, -orră *s.f.* linguriț/ă, -e.

rrom, ~a *s.m.* rrom, ~i; bărb/at, -ați.

rroman/o, -i, -e, -e *adj.* rrom, ~ă, ~i, ~e; (*ieșit din uz*) țigan, ~i.

rromn/i, -ă *s.f.* rrom/ea, -ele;

rromn/ea, -ele; (*ieșit din uz*) țigancă, țigănci.

rromn/örri, -örră *s.f.* rromiț/ă, -e; (*ieșit din uz*) țigăncuș/ă, -e.

S

sa *pron., adj. nehot. v. s a v o r r o.*

sàbato *s.m. v. s à v a t o.*

sàvato *s.m.* sâmbătă (ziua).

savatone *adv.* sâmbăta.

sad/o, -i, -e, -e *adj.* simplu, ~ă, ~i, ~e.

sajekh *adv., adj.* totuna, la fel; același, aceeași, aceiași, aceleași.

sajekhvar *adv.* totodată.

sa-l *constr. formată din pron. nehot.*

sa(vorro) *urmat de art. hot. (nom.,pl.)*

ül [il]: toți, toate.

sà/a, -e *s.f.* sală, săli.

salàm/i, -ă *s.m.* salam, ~uri.

salàt/a, -e *s.f.* salat/ă, -e.

sal/i, -ă *s.f.* cumnat/ă, -e.

sal/o, -e *s.m.* cumn/at, -ați.

saligàr/i, -ă *s.m.* melc, ~i.

salivàr/i, -ă *s.m.* căpăstru, căpestre.

samaj, ~a *s.m.* anotimp, ~uri.

sanărel (*perf.* sanărdăs) *vb. tr.* a subția.

sandà/a, -e *s.f.* sandal/ă, -e.

san/o, -i, -e, -e *adj.* subțir/e, -i, -e, -e.

san/orro, -orri, -orre, -orre *adj., dim.* subțir/el, -ică, -ei, -ele; grați/os, -oasă, -oși, -oase.

sap, ~a *s.m.* șarpe, șerpi.

sàp/a, -e *s.f. v. x u n a v n i.*

sapunesq/o, -e, -e, -e *adj.* de săpun, al (a, ai, ale) săpunului.

sapùn/i, -ă *s.m. v. s a p ù n o.*

sapùn/o, -ură *s.m.* săpun, ~uri.

sarànda *num. card.* patruzeci [*var.: štarvardeš*].

saranes *adv.* analog, prin analogie.

sarani/pen [-mos], -mata *s.m.* analogi/e, -i.

saran/o, -i, -e, -e *adj.* anal/og, -oagă, -oage, -ogi.

sarkasq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) fiecăruia/ oricui.

sarkon *pron., adj. nehot. 1.* fiecare. **2.** oricine.

sarm/a, -e *s.f.* sarma, ~le

sarnăvn/i, -ă *s. f.* pronume, pronume.

sarsav/o, -i, -e, -e *adj., pron. nehot.* oricare.

sas *vb. (i)si la formele de trecut (perfect, imperfect și m.m.c. perf.)* a fost, era, fusese.

sasti/pen [-mos] *s.m.* sănătate.

sastipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de sănătate, al (a, ai, ale) sănătății.

sast/o, -i, -e, -e *adj. 1.* întreg, întreagă, întregi, întrege. **2.** sănăt/os, -oasă, -oși, -oase.

sastresq/o, -i, -e, -e *adj.* de socru, al (a, ai, ale) socrului.

sastrēsq/o, -i, -e, -e *adj.* de fier / metal, al (a, ai, ale) fierului / metalului.

sastr/i, -ă *s.m. 1.* fier, fiare. **2.** metal, ~e.

sastr/o, -e *s.m.* socr/u, -i.

sastrutn/o, -i, -e, -e *adj.* de (din) fier / metal; metalic, ~ă, ~i, ~e.

sasuj, ~a *s.f.* soacr/ă, -e.

savăq/o, -i, -e, -e pron., adj. pos. al (a, ai, ale) cărei.
savaxt adv. tot timpul, mereu.
savaxtun/o, -i, -e, -e adj. veșnic, ~ă, ~i, ~e.
savi/pen [-mos], -mata s.m. calit/ate, -ăți.
sav/o, -i, -e, -e pron., adj. interog. - rel. care; *saven* pe care (acuz., pl.); *saves* pe care (acuz., sg.); *savençar* cu care (soc., pl.).
sav/orro, -orri, -orre, -orre pron., adj. nehot. tot, toată, toți, toate.
saw/orre, -orri, -orre, -orre pron., adj. nehot. v. *s a v o r r o*.
să pron., adj. nehot. v. *s a*.
sel, ~ă s.f. națiune/e, -i.
selörr, „nq/orro, -irri, -ere, -erre adj. de minorități, al (a, ai, ale) minorităților.
selörrri, - örră s.f. minorit/ate, -ăți; *selörr, „nθar* de la (din; dintre) minorități; etni/e, -i.
sem vb. (i) *si* la ind. prez., p. I, sg. eu sunt.
semn/orro, -orre s.m., dim. semn, ~e.
senatòr/o, -ură s.m. senator, ~i.
sèns/o, -ură s.m. sens, ~uri.
sentimènt/o, -ură s.m. sentiment, ~e.
sentimentosq/o, -i, -e adj. de sentiment, al (a, ai, ale) sentimentului.
septembra s.f. (luna) septembrie.
sèri/a, -e s.f. seri/e, -i.
sevl/i, -ă s.f. coș, ~uri.
si vb. a fi.
si(ne) vb. (i) *si* la ind., prez., p. a III-a, pl. ei /ele sunt.
sigal/o, -i, -e, -e adj. urgent, ~ă, urgenți, urgente.
sigand/o, -i, -e, -e adj. v. *s i g a l o*.
sigărel (perf. sigărdăs) vb. tr. a grăbi (pe cineva, ceva).
sigări/pen [-mos], -mata s.m. grăbir/e, -i; acceler/are, -ări.

sigo adj. invar., adv. I. adj. invar. rapid, ~ă, rapi/zi, -de. II. adv. 1. repede; în grabă. 2. curând; *sigos* e la repezeală, în grabă; în curând.
sigutn/o, -i, -e, -e adj. grabnic, ~ă, ~i, ~e; rapid, ~ă, rapi/zi, -de; iute, iuți.
sigvag adj. invar. ager, ~ă, ~i, ~e.
sikavd/o, -i, -e, -e adj. arăt/at, -ată, -ați, -ate; indic/at, -ată, -ați, -ate; învăț/at, -ată, -ați, -ate; instru/it, -ită, -iți, -ite.
sikavel (perf. sikavdăs) vb. tr. a arăta, a ghida, a indica; (inv.) a învăța pe cineva; *sikavindoj / sikavindos* arătând (ghidând / indicând / învățând).
sikavimasq/o, -i, -e, -e adj. v. *s i k a v i p n a s q o*.
sikavi/pen [-mos], -mata s.m. instruir/e, -i; indicați/e, -i; îndrum/are, -ări; ghid/are, -ări; învățare.
sikavipnasq/o, -i, -e, -e adj. de instruire / învățare, al (a, ai, ale) instruirii / învățării.
sikavn/o, -e s.m. 1. ghid, ghizi.; îndrumător, ~i. 2. indicat/or, -oare. 3. (inv.) învățător, ~i. 4. balvalăqo ~ giruetă.
sikawd/o, -i, -e, -e adj. v. *s i k a v d o*.
sikawd/o, -i, -e, -e adj. v. *s i k a w d o*.
sikil/o, -i, -e, -e adj. v. *s i k l i l o*.
sikl. s.f. (abrev. < *siklärn/o, -i*) v. *s i k l ä r n o / s i k l ä r n i*.
siklård/o, -i, -e, -e adj. învăț/at, -ată, -ați, -ate; instru/it, -ită, -iți, -ite; pred/at, -ată, -ați, -ate.
siklărel (perf. siklårdăs) vb. tr. a instrui / învăța pe cineva; *siklärindoj* instruind / învățând.
siklări/pen [-mos] s.m. învățământ, predare.
siklăripnasq/o, -i, -e, -e adj. de învățământ, al (a, ai, ale)

învățământului; de predare, al (a, ai, ale) predării.
siklärlin, ~a *s.f.* cancelari/e, -i.
siklärnesq/o, -i, -e, -e *adj.* de profesor, al (a, ai, ale) profesorului.
siklärn/i, -ă *s.f.* profesoar/ă, -e; *çhavenqi* ~i învățătoare.
siklärn/o, -e *s.m.* profesor, ~i; *siklärnes* pe profesor; *le siklärneça* cu profesorul; *siklärnesθar* de la (de către) profesor; *siklärnesθe* la profesor.
siklil/o, -i, -e, -e *adj.* instru/it, -ită, -iți, -ite; deprins, ~ă, deprin/și, -se; învăț/at, -ată, -ați, -ate.
siklöl (*perf.* sikliläs) *vb. intr.* a învăța (a acumula cunoștințe învățând).
siklövi/pen [-mos], -mata *s.m.* învăț/are, -ări; însușir/e, -i.
siklövnenq/o, -i, -e, -e *adj.* de elevi, al (a, ai, ale) elevilor; ~o *khetanipen* colectivitatea de elevi.
siklövnesq/o, -i, -e, -e *adj.* de elev, al (a, ai, ale) elevului.
siklövn/i, -ă *adj.* elev/ă, -e.
siklövn/o, -e *s.m.* elev, ~i; *siklövnen* pe elevi; *siklövnes* pe elev; *le siklövnençar* cu elevii; *le siklövnenθar* de (către) elevi; *siklövnenθe* la (în) elevi.
siläb/a, -e *s.f.* silab/ă, -e.
sinesas *vb.* (*i*)*si* la imperf., *p. a III-a*, *pl.* (în unele dial.): ei /ele erau.
sinî/a, -e *s.f.* masă, mese.
sin/örri, -örriă *s.f., dim.* măsur/ă, -e.
sinonim/a, -e *s.f.* *s i n o n i m o*.
sinonim/o, -ură *s.m.* sinonim, ~e.
sintägm/a, -e *s.f.* sintagm/ă, -e.
sir *s.f.* usturoi.
sit/a, -e *s.f.* *v. u © h a n d i*.
sitöl (*perf.* sitiläs) *vb. intr.* *v. s i k l ö l*.
situäci/a, -e *s.f.* situați/e, -i.

sivn/o, -e *s.m.* croitor, ~i.
sivo *adj. invar.* gri.
sï *vb.* *v. s i*.
skafed/i, -ă *s.f.* masă, mese; față, fețe de masă.
skamin(d), ~a *s.m.* scaun, ~e.
skäpisarel (*perf.* skäpisardäs) *vb. intr.* *v. x a s t r a l*.
ski-phal, **ski - phala** *s.f.* schiu, ~uri; *le ski-phalençar* cu schiurile.
sköl/a, -e *s.f.* *v. ś k ò l a*.
skolaq/o, -i, -e, -e *adj.* *v. ś k o l a q o*.
sløbodo *adj. invar.* *v. m e s t o*.
so *pron. interog.-rel., conj. I. pron., ad.-interog. ce. II. conj. că.*
sòb/a, -e *s.f.* camer/ă, -e; încäper/e, -i [v. și: *livni*].
sociälo *adj. invar.* social, ~ă, ~i, ~e.
socio-kulturalikan/o, -i, -e, -e *adj.* socio - cultural, ~ă, ~i, ~e.
sòde *pron. interog. (format din pron. interog.-rel. so + prep. românească de)* cât, câtă, câți, câte.
sòf/a, -e *s.f.* sofa, ~le; canap/ea, -ele.
so-l *constr. formată din pron. so și art. hot. ül / il*: *so-l duj* amândoi, ambii; amândouă, ambele.
solmisarel (*perf.* solmisardäs) *vb. tr. a* solfegia.
sombeşel (*perf.* sombeşlăs) *vb. intr.* a se întruni, a face /a sta/ a participa la un consiliu/ la o adunare.
somdasn/o, -i, -e, -e *adj., subst. m, f. I. adj. membr/u, -ă, -i, -e. II. subst. m.: somdasn/o, -e membr/u, -i (într-o organizație etc.) subst. m.: somdasn/i, -ă membr/ă, -e.
somgodî/pen [-mos], -mata *s.m.* conștientiz/are, -ări.
somgivi/pen [-mos], -mata *s.m.* viață în comun, coexistență, conviețuir/e, -i.
sosq/o, -i, -e, -e *pron. interog.-rel. so „ce” (în gen.).**

sosten/i, -ă [sostă] *s.m.*
izmană, izmene; chil/ot, -oți; șort,
~uri.
sosθar *pron. interog. so* „ce” la cazul
abl. de la (din) ce; din ce cauză.
sovdalin, ~a *s.f. v. sovkherkotor.*
sovimasq/o, -i, -e, -e *adj. v.*
sovipnasqo.
sovipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de dormit.
sovkherkotor, ~a *s.m.* dormit/or,
-oare [v. sin. *sovdalin*].
sovthan, ~a *s.m.* pat, ~uri.
soça *pron. interog.-rel. so* „ce” la
cazul *soc.-instr.* cu ce.
specifikò *adj. invar.* specific, ~ă, ~i,
~e.
spektàkul/o, -ură *s.m.* spectacol,
~e.
spidel (*perf.* *spidäs*) *vb. tr.* a împinge.
spital/o, -ură *s.m.* spital, ~e.
sportivo *adj.* sportiv, ~ă, ~i, ~e.
spòrt/o, -ură *s.m.* sport, ~uri;
sportosθar din sport.
sportosq/o, -i, -e, -e *adj.* de sport, al
(a, ai, ale) sportului.
s-s-s! *interj.* s-s-s-s.
stàci/a, -e *s.f.* stați/e, -i.
stad/i, -ă *s.f. v. stadi.*
stadiò/o, -ură *s.m.* stadi/on, -oane.
stad/î, -ă *s.f.* șapcă, șepci; chipiu,
~uri; căciul/ă, -i [v. și *kadî*].
stard/o, -i, -e, -e *adj. v. astardò.*
starel (*perf.* *stardäs*) *vb.tr. v. astarel.*
stràd/a, -e *adj.* stradă, străzi.
stradaq/o, -i, -e, -e *adj.* de stradă, al
(a, ai, ale) străzii.
strafin, ~a *s.f.* fulger, ~e;
străfulger/are, -ări.
strafinutn/o, -i, -e, -e *adj.*
(stră)fulgerăt/or, -oare, -ori, -oare;
strălucit/or, -oare, -ori, -oare.
stratègi/a, -e *s.f.* strategi/e, -i.

strižaresq/o, -i, -e, -e *adj. v.*
belutesqo.
strižàr/i, -ă *s.m. v. belut.*
struktùr/a, -e *s.f.* structur/ă, -i.
sudutn/o, -i, -e, -e *adj.* de (din) sud,
sudic, ~ă, ~i, ~e.
sugèsti/a, -e *s.f.* sugesti/e, -i.
sumb, ~ă *s.f.* sămânță, semințe (de
plante).
sumbàrel (*perf.* *sumbàrdäs*) *vb. tr.*
a semăna, a însemăna.
sumùnc/a, -e *s.f. v. sumbă.*
sung, ~a *s.f.* miros, ~uri.
sungal (*perf.* *sungajlăs*) *vb. tr.* a mirosi.
sun/o, -e *s.m.* vis, ~e.
superlativo *s.m.* superlativ.
sur/o, -i, -e, -e *adj.* cenuș/iu, -ie, -ii,
-ii; sur, ~ă, ~i, ~e [v. și *uθharalo*
].
sur/o, -e *s.f.* caz, ~uri, ocazi/e, -i [v.
și *abser*].
suthan *s.m. v. sovthan.*
suv, ~a [-ă] *s.f.* ac, ~e.
suval/o, -i, -e, -e *adj.* cu ace.
svak/o, -i, -e, -e *pron., adj. nehot.*
fiecare.
svakonesq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai,
ale) fiecăruia.
svùnto *adj.* sfânt, ~ă, sfin/ți, -te.

—

šagar, ~a *s.m.* leu, lei..
šagarn/i, -ă *s.f.* leoaic/ă, -e.
šax, ~a *s.m.* varză, verze.
šaj *vb. invar.* a putea.
šajarel (*perf.* *šajardäs*) *vb. tr.* a face
posibil, a permite.
šaji/pen [mos], ~mata *s.m. v.*
šajnipen.
šajni/pen [mos], ~mata *s.m.*
capacit/ate, -ăți, putin/ă, -e.

šajnipnasq/o(ro), -i(ri), -e(re), -e(re)
adj. de capacitate, al (a, ai, ale) capacitații.
šajn/o, -i, -e, -e *adj.* **1.** capabil, ~ă, ~i, ~e. **2.** potențial, ~ă, ~i, ~e.
šajutni/pen [-mos], -mata *s.m.* posibilit/ate, -ăți.
šajutn/o, -i, -e, -e *adj.* posibil, ~ă, ~i, ~e.
šand/o, -i, -e, -e *adj.* calm, ~ă, ~i, ~e; linișt/it, -ită, -iți, -ite; blând, ~ă, blânzi, blânde.
šanel/i, -ă *s.f. v. mîca*.
šarel, ~a *s.m. v. dură rd omilaj*.
šarelesq/o, -i, -e, -e *adj. v. dură rd omilajesqo*.
šastrin, ~a *s.f. arm/ă, -e*.
šastrintr/o, -e *s.m.* vânător, ~i; pistolar, ~i, trăgător, ~i (cu arma).
šebl/i, -ă *s.f.* chibrit, ~uri [v. și jagavni].
šel, ~a *num. card.* sut/ă, -e.
šelto *num. ord.* al sutălea, a suta.
šeral *adv.* mai cu seamă, îndeosebi.
šerand, ~a *s.m.* căpătâi, ~e; pern/ă, -e.
šer/o, -e *s.m.* cap, ~ete.
šer/orro, -orre *s.m., dim.* căpș/or, -oare.
šerutn/o, -i, -e, -e *adj.* capital, ~ă, ~i, ~e; principal, ~ă, ~i, ~e.
šifonièr/a, -e *s.f. šifonièro*.
šil, ~a *s.m.* frig, ~uri.
šilal/o, -i, -e, -e *adj.* frigur/os, -oasă, -oși, -oase.
šilöl (*perf.* šilajlăs) *vb. intr.* a se face frig.
šin/a, -e *s.f.* șin/ă, -i.
šing, ~a *s.m.* corn, coarne.
šingal/o, -i, -e, -e *adj., subst. I. adj.* corn/ut, -ută, -uți, -ute; corn/os, -oase, -oși, -oase. **II. subst. m.:** poliț/ist, -iști.
šingl/i, -ă *s.f.* agraf/ă, -e.
šingvagl/o, -e *s.m.* cerb, ~i [v. și ©èrbos].
šir, ~a *s.m.* început, ~uri.

širdel (*perf.* širdăs) *vb. intr., tr.* a începe, a demara; *širdindoj* începând.
širdi/pen [-mos], -mata *s.m.* început, ~uri; începer/e, -i; *širdipnasθar* de la început.
širdipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de început, al (a, ai, ale) începutului.
širutn/o, -i, -e, -e *adj.* inițial, ~ă, ~i, ~e.
šisârka/a, -e *s.f.* con, ~uri (de conifere).
šilavel (*perf.* šilavdăs) *vb. tr. v. šulavel*.
škòl/a, -e *s.f.* școală, școli.
školaq/o, -i, -e, -e *adj.* de școală, al (a, ai, ale) școlii; ~o gonorro ghiozdan.
školutn/o, -i, -e, -e *adj.* școlar, ~i, ~e, ~e.
šofèr/i, -ă *s.m. v. šofèro*.
šofèr/o, -ură *s.m.* șofer, ~i.
šokolât/a, -e *s.f.* ciocolat/ă, -e.
šol, ~ă *s.f.* fluierat, fluierăt/ură, -i; sâsâit, sâsâitur/ă, -i.
šòldel (*perf.* šòldăs) *vb. intr., tr.* a fluiera.
šopn/i, -ă *s.f.* scară, scări [v. și uklăni].
šopnărel (*perf.* šopnărdăs) *vb. tr.* a urca scările.
šoșoj, ~a *s.m.* iepur/e, -i.
šov *num. card.* șase.
šovto *num. ord.* al șaselea, a șasea.
šow *num. card. v. šov*.
štampime *adj.* tipăr/it, -ită, -iți, -ite.
štar *num. card.* patru.
štárto *num. ord.* al patrulea, a patra.
štart/orro, -orre *s.m., dim.* caiet, ~e.
štarvardeš *num. card.* patruzeci [v. și sarànda].
šudrāl/o, -i, -e, -e *adj.* răcit/or, -oare, -ori, -oare.
šudrărd/o, -i, -e, -e *adj.* refriger/at, -ată, -ați, -ate; răc/it, -ită, -iți, -ite.
šudrări/pen [-mos], -mata *s.m.* refriger/are, -ări, congel/are, -ări.

śudrărn/o, -e *s.m.* frigider, ~e, congelat/or, -oare.
śudri/pen [-mos], -mata *s.m.* răcoare; răcir/e, -i.
śudr/o, -i, -e, -e *adj.* rece, rece, reci, reci.
śukar *adj. invar.* frum/os, -oasă, -oși, -oase.
śukari/pen [-mos], -mata *s.m.* frumuseț/e, -i.
śuk/o, -i, -e, -e *adj.* usc/at, -ată, -ați, -ate.
śulavel (*perf.* śulavdăs) *vb. tr.* a mătura.
śulavn/o, -e *s.m.* măturător, ~i.
śund/o, -i, -e, -e *adj.* auz/it, -ită, -iți, -ite; vest/it, -ită, -iți, -ite; renum/it, -ită, -iți, -ite.
śunel (*perf.* śundăs) *vb. intr. tr.* a auzi; a asculta, a audia.
śunipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de ascultare /audiere; auditiv, ~ă, ~i, ~e.
śunitr/o, -e *s.m.* ascultător, ~i; auditor, ~i.
śunk/a, -e *s.f.* șunc/ă, -i.
śut *s.m.* oțet.
śutal/o, -i, -e, -e *adj.* *v. ś u t l o.*
śutărel (*perf.* śutărdăs) *vb. tr.* a oțeti, a acri; a acidula.
śutl/o, -i, -e, -e *adj.* oțet/it, -ită, -iți, -ite; acr/u, -ă, -i, -e, -e; acidul/at, -ată, -ați, -ate.
śuval, ~a *s.f.* mătur/ă, -i; *i elektrikani* ~ aspiratorul.
śuzărel (*perf.* śuzărdăs) *vb. tr. v. u z ă r e l.*
śuz/o, -i, -e, -e *adj. v. u z o.*

T

tăbor/o, -ură *s.m.* tabără, tabere; șatr/ă, -e.
taxtaj, ~a *s.m.* pahar, ~e.
tăksi, ~ură *s.m.* taxi, ~uri.
tal/o, -e *s.m.* baltă, bălți.
tălos (*spoit.*) *s.m.* barbă [*v. și ©hor*].

taml/o, -i, -e, -e *adj.* întunec/at, -ată, -ați, -ate, întunec/os, -at, -ată, -ați.
tamlipen *s.m.* întuneric.
tămn/a, -e *s.f. v. dur ă r d o m i l a j.*
tamnaq/o, -i, -e, -e *adj.* *d u r ă r d o m i l a j e s q o.*
tang *adj. invar.* îngust, ~ă, înguști, înguste; strâmt, ~ă, strâm/ți, -te; restrâns, ~ă, restrân/și, -se.
tar *postp. -θ a r* *evidențiată ca prep. v. -θ a r.*
taraz, ~a *s.m.* balanț/ă, -e; cântar, ~e.
tasavel (*perf.* tasavdăs) *vb. tr.* a sufoca; a îneca, a înăbuși; a sugruma; a stinge.
tatăl/o, -i, -e, -e *adj.* căldur/os, -oasă, -oși, -oase.
tătărd/o, -i, -e, -e *adj.* încălz/it, -ită, -iți, -ite.
tătărel (*perf.* tatărdăs) *vb. tr.* a încălzi, a face cald.
tătări/pen [-mos], -mata *s.m.* încălzir/e, -i.
tati/pen [-mos], -mata *s.m.* căldur/ă, -i.
tat/o, -i, -e, -e *adj.* cald, ~ă, cal/zi, -de.
tatō1 (*perf.* talilăs) *vb. intr.* a se face cald, a se încălzi.
tāv/a, -e *s.f.* tavă, tăvi.
tavān/o, ~ură *s.m.* tavan, ~e.
tavanosq/o, -i, -e, -e *adj.* de tavan, al (a, ai, ale) tavanului; ~i *lūstra / rovli* lustră.
tazes *adv. (spoit.)* proasp/ăt, -ătă, -eți, -ete.
tag/i, -ă *s.f.* bucătări/e, -i [= *xabepnasqi livni*].
tătr/o, -ură *s.m.* teatr/u, -e.
tătrosq/o, -i, -e, -e *adj.* de teatru, al (a, ai, ale) teatrului.
te *conj.* să; dacă.
tē/a, -e *s.m.* ceai, ~uri [*sin.: căjo*].
teaq/o, -i, -e, -e *adj.* de ceai, al (a, ai, ale) ceaiului.

texarin, ~a [-ă] *s.f.* dimine/ață, -ți [v. și *javin*].
texarinaq/o, -i, -e, -e *adj.* de dimineată, al (a, ai, ale) dimineții.
telal *prep., adv.* **I.** *prep.* sub, dedesubt. **II.** *adv.* de sub, de dedesubt; sub.
telărel (*perf.* telărdăs) *vb. intr.* **1.** a pleca. **2.** a lăsa jos, a pune jos. **3.** a înjosi.
telări/pen [-mos], mata *s.m.* plecare, plecări.
tel *adv.* jos; dedesubt.
teledikhărel (teledikhărdăs) *vb.* *tr.* a subestima, a subaprecia.
telefonisarel (*perf.* telefonisardăs) *vb. intr.* a telefona.
telefôn/o, ~ură *s.m.* telef/on, -oane.
telegrâm/a, -e *s.f.* telegram/ă, -e.
televizòr/i, -ă *s.m. v. televizòr o.*
televizòr/o(s), ~ură *s.m.* televiz/or, -oare.
telidialèkt/a, -e *s.f. v. telidialèkto.*
telinòt/a, -e *s.f.* not/ă, -e de subsol.
telkarpatikan/o, -i, -e, -e *adj.* subcarpatic, ~ă, ~i, ~e.
tel- *prep. v. telal.*
telò(ve)l *vb. intr.* a se lăsa în jos, a coborî.
telphuvăq/o, -i, -e, -e *adj.* subpământeian, ~ă, subpământen/i, -e.
telutn/o, -i, -e, -e *adj.* de jos; inferi/or, -oară, -ori, -oare.
têm/a, -e *s.f.* tem/ă, -e; *temaθar* de la (din) temă.
temàtik/a, -e *s.f.* tematic/ă, -i.
temperatùr/a, -e *s.f.* temperatur/ă, -i.
têniso *s.m.* tenis.
tenisosq/o, -i, -e, -e *adj.* de tenis, al (a, ai, ale) tenisului.
teoretikan/o, -i, -e, -e *adj.* teoretic, ~ă, ~i, ~e.

terdipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de oprire, al (a, ai, ale) opririi.
terdöl (*perf.* terdilăs) *vb. intr., tr.* a opri, a înceta.
tern/o, -i, -e, -e *adj.* tânăr, ~ă, tiner/i, -e.
ternomilaj, ~a *s.m. v. pasmilaj.*
tetradives, ~a *s.m.* (ziua de) miercuri, zilele de miercuri.
tiâr/i, -ă *s.m.* farfuri/e, -i.
tigr/o(s), ~ură *s.m.* tigr/u, -i.
tiknenq/o, -i, -e, -e *adj.* de minori; al (a, ai, ale) celor mici.
tikn/o, -i, -e, -e *adj.* mic, ~ă, ~i, ~i [var.: *cikno*].
tiknorrenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) celor mici.
tîmp/o, ~ură *s.m.* timp, ~uri.
timposq/o, -i, -e, -e *adj.* de timp, al (a, ai, ale) timpului.
tint/a, -e *s.f.* cern/eală, -eluri.
tintaq/o, -i, -e, -e *adj.* de cerneală, al (a, ai, ale) cernelii.
tirax, ~a *s.f.* pantof, ~i; condur, ~i; încâlț/are, -ări.
tiraxn/o, -e *s.m.* cizmar, ~i.
tirdaraj *s.m.* martie.
tir/o, -i, -e, -e *adj. pos. v. tirro.*
tirr/o, -i, -e, -e *adj. pos.* al tău, a ta, ai tăi, ale tale.
to *adj. pos. (< tirro) v. tirro.*
toalèt/a, -e *s.f.* toalet/ă, -e.
tòmna *s.f. v. durărdomilaj.*
tòp/a, -e *s.f. (spoit.)* ming/e, -i [v. și *golni*].
tòrt/o ~ură *s.m.* tort, torturi; *guglipnasqo ~o/blàto* tort [v.și: *blàto*].
tradel (*perf.* tradăs) *vb. tr.* a trimite; a conduce; a mâna; a îndruma; *tradîndoj* trimițând.
tradin/o, -i, -e, -e *adj.* trimis, ~ă, trimiși, trimise; cond/us, -usă, -uși, -use; dirij/at, -ată, -ați, -ate.
tradi/pen [-mos], -mata *s.m.* trimiter/e, -i; conducet/e, -i; dirij/are, -ări.

tragaver *adj. invar.* mobil, ~ă, ~i, ~e.
tragaveri/pen [-mos], -mata *s.m.* mobilitate, -ăți.
traval/o, -i, -e, -e *adj.* 1. vivace, plin, ~ă, ~i, ~e de viață, animat, -ată, -ați, -ate. 2. neastâmpăr/at, -ată, -ați, -ate. [v. și: *biachavdo*].
trail (*perf.* traisardăs) *vb. intr. v. traisarel.*
traisarel (*perf.* traisardăs) *vb. intr. v. țivvel.*
traj/o, -ură *s.m. v. țivipen.*
traktòr/i, -ă *s.m. v. traktòro.*
traktòr/o, -ură *s.m.* tract/or, -oare.
tramvaj/o, -ură *s.m.* tramvai, ~e.
transilvaniaq/o, -i, -e, -e *adj.* transilvăn/ean, -eană, -eni, -ene; din Transilvania; al (a, ai, ale) Transilvaniei.
transpòrt/o, -ură *s.m.* transport, ~uri.
transportosq/o, -i, -e, -e *adj.* de transport, al (a, ai, ale) transportului.
trašavn/o, -i, -e, -e *adj.* înfricoșat/or, -oare, -ori, -oare.; feroce.
trebai/pen [-mos], -mata *s.m.* necesitate, -ăți; cerință, -e.
trebal (*perf., imperf.* trebulas) *vb. intr.* a trebui, a fi necesar.
trebutn/o, -i, -e, -e *adj.* necesar, ~ă, ~i, ~e, trebuinci/os, -oasă, -oși, -oase; util, ~ă, ~i, ~e.
trèn/o, -ură *s.m.* tren, ~uri; *le trenoça* cu trenul.
trenosq/o, -i, -e, -e *adj.* de tren, al (a, ai, ale) trenului; feroviar, ~ă, ~i, ~e.
trin *num. card.* trei.
trine *num. card. trin* la cazurile oblice: *le trine grasten* pe cei trei cai.
trinečonenq/o, -i, -e, -e *adj.* trimestrial, de (cu durata de) trei luni.
trinto *num. ord.* al treilea, a treia.
trintonaj *s.m. v. tirdaraj.*
trolejbùz/o, -ură *s.m.* troleibuz, ~e.

truj, ~a *s.f.* 1. jur, ~uri. 2. roată, roți. 3. cerc, ~uri.
trujal *prep.* în jurul, împrejurul.
trujali/pen [-mos], -mata *s.m.* împrejur/are, -ări; circumstanță, -e.
trujalimatenq/o, -i, -e, -e *adj.* de circumstanțe, de împrejurări, al (a, ai, ale) împrejurărilor/ circumstanțelor.
trujalxramo/pen [-mos], -mata *s.m.* încercuir/e, -i.
trujarel (*perf.* trujardăs) *vb.tr.* a încercui, a înconjura, a da roată / ocol.
trùp/o, -ură *s.m.* trup, ~uri; corp, ~uri.
truposq/o, -i, -e, -e *adj.* de trup, al (a, ai, ale) trupului.
tu *pron. pers.* tu.
tuliphand, ~a *s.m.* lal/ea, -ele.
tumar/o, -i, -e, -e *adj. pos.* al tău, a ta, ai tăi, ale tale.
tume *pron. pers.* voi.
tumen *pron. pers. tume* în cazul *acuz.* pe voi.
tumenθar *pron. pers. tume* în cazul *abl.* de la (din) voi; de (cătore) voi; despre (prin) voi; prin intermediul vostru.
tumenθe *pron. pers. tume* în cazul *locat.* la (în) voi.
tumenqe *pron. pers. tumen* în cazul *dat.* vouă, vă, vi.
tumença *pron. pers. tume* în cazul *soc.* cu voi.
tuòn/i, -ă *s.f.* sticlă, -e [v. și *valin; vojàga*].
tut *pron. pers. tu* în cazul *acuz.* pe tine, -te-.
tùtk/a, -e *s.f. v. lutuni.*
tutkàn/o, -e *s.m. lutuno.*
tuθar *pron. pers. tu* în cazul *abl.* de la (din) tine; de (cătore) tine; despre (prin) tine; prin intermediul tău.
tuθe *pron. pers. tu* în cazul *locat.* la (în) tine.

tuqe *pron. pers. tu în cazul dat.* ție, îți, -ți-.

tuça *pron. pers. tu în cazul soc.* cu tine.

Th

tha' *conj. v. t h a j.*

thagar, ~a *s.m.* împăr/at, - ați.

thagaresq/o, -i, -e, -e *adj.* de împărat, împărăt/esc, -ească, -ești, -ești; al (a, ai, ale) împăratului;

thaj *conj.* și.

tham/i, -ă *s. f.* leg/e, -i.

thamikanes *adv.* (în mod) legal.

thamikan/o, -i, -e, -e *adj.* legal, ~ă, ~i, ~e.

than, ~a *s.m.* loc, ~uri.

thanărel (*perf.* thanărdăs) *vb. tr.* a localiza.

thanenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) locurilor.

thanutnenq/o(ro), -i(ri), -e(re), -e(re) *adj.* al (a, ai, ale) localnicilor.

thanutn/o, -i, -e, -e *I. adj.* local, ~ă, ~i, ~e. *II. subst.* localnic, ~i.

thav, ~a *s.m.* ață, ațe.

thavdel (*perf.* thavdăs) *vb. intr.* a curge; a se scurge, a se prelinge.

thavdin/o, -i, -e, -e *adj. 1.* curent, ~ă, curen/ți, -te; ~o *pani* apă curentă.

2. permanent, ~ă, permanenți, permanente, care se derulează în continuu; ~i *konferenca* conferință permanentă; *3.* scurs, ~ă, scurși, scurse,

thavdi/pen [-mos], -mata *s.m.* curger/e, -i; scurger/e, -i.

thavdlin, ~a *s.f.* robinet, ~e.

thavlin, ~a *s.f.* merceri/e, -i.

them, ~a *s.m.* țară, țări; ținut, ~uri; *themesθe* în țară.

themesq/o, -i, -e, -e *asj.* de țară, al (a, ai, ale) țării.

themutnenq/o, -i, -e, -e *adj.* al (a, ai, ale) cetățenilor.

themutn/i, -ă *s. f.* cetăț/eană, -ene.

themutn/o, -i, -e, -e *I. adj.*

cetățen/esc, -ească, -ești, -ești. *II. s.m.*

themutn/o, -e cetăț/ean, -eni.

therd/o, -i, -e, -e *adj.* posed/at, -ată, -ați, -ate.

therel (*perf.* therdăs) *vb. tr.* a poseda.

theri/pen [-mos], -mata *s.m.*

posesi/e, -i; propriet/ate, -ăți.

theripnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de posesie, de proprietate, posesiv, ~ă, ~i, ~e.

theś, ~a *s.m.* vultur, ~i

[var.: *phakvaḡvalo*].

thodin/o, -i, -e, -e *adj.* v.

t h o v d i n o.

thol (*perf.* thowdăs) *v. vb.* t h o v e l.

thovdin/o, -i, -e, -e *adj. 1.* pus, ~ă, puși, puse; situ/at, -ată, -ați, -ate. *2.*

spăl/at, -ată, -ați, -ate.

thovel (*perf.* thovdăs) *vb. tr. 1.* a pune. *2.* a spăla.

thovipnasq/o, -i, -e, -e *adj.* de spălat/spălare, al (a, ai, ale) spălatului/spălării; ~i *livni* baie [= *nanărlin*].

thovn/i, -ă *s. f.* spălător/easă, -ese.

thovn/o, -e *s.m.* (persoană sau locul / instalația sanitară / obiectul de spălat) spălător, ~i; spălăt/or, -oare.

thovel (*perf.* thowdăs) *v. vb. tr.* t h o v e l.

thovdin/o, -i, -e, -e *adj.* v.

t h o v d i n o.

thowimasq/o, -i, -e, -e *adj.* v.

t h o v i p n a s q o.

thud *s.m.* lapte.

thudesq/o, -i, -e, -e *adj.* de lapte, al (a, ai, ale) laptelui.

thudorn/i, -ă *s.f.* cratiță, crățițe.

thul/o, -i, -e, -e adj. gros, groasă, groși, groase; gras, ~ă, grași, grase.
thulpand, ~a s.m. v. *t u l i p h a n d*.
thuv s.m. fum.
thuvărel (perf. thuvărdăs) vb. tr. a afuma; a polua.
thuvimb, ~a s.m. coș, ~uri, horn, ~uri [v. și: *komina*].

U

uçal, ~a s.f. umbră, -e.
uçalin, ~a s.f. loc, ~uri umbrite / cu umbră.
učhand/i, -ă s. f. sită, -e, strecurătoare, -ori; ciur, ~uri [v. și *sita*].
učhar s.m. cenușă.
učharal/o, -i, -e, -e adj. cenuși/u, -e, -i, -i.
učhard/i, -ă s.f. acoperiș, ~uri.
učhard/o, -i, -e, -e adj. acoperit, -ită, -iți, -ite.
učharel (perf. učhardăs) vb. tr. a acoperi.
učharn/o, -e adj. capac, ~e.
uč/o, -i, -e, -e adj. înalt, înaltă, înalți, înalte.
udar, ~a s.m. ușă, uși.
uklăn/i, -ă s.f. v. *Ô o p n i*.
uklöl (perf. uklilăs) vb.tr., refl. a (se) urca, a se cățara, a (se) sui.
ulavel (perf. ulavdăs) vb.tr. v. *x u l a v e l*.
umal, ~a s.m. domeni/u, -i.
umblal, ~a s.m. tăciun/e, -i.
umblavel (perf. umblavdăs) vb. tr., intr. a atârna, a spânzura; a depinde.
umblavn/o, -e s.m. umeras, ~e.
universităt/a, -e s.f. universitate, -ăți.
ùnuk/a, -e s.f. nepoată, -e.
ùnuk/o, -ură s.m. nepot, -oți.
unžilutno/o, -i, -e, -e adj. dat/or, -oare, -ori, -oare [var.: *vunžilutno*].

urdon, ~a s.m. v. *v u r d o n*.
uzard/o, -i, -e, -e adj. v. *ž u k e r d o*.
uzarel (perf. uzardăs) vb. intr. v. *ž u k e r e l*.
uzărd/o, -i, -e, -e adj. curățat, -ată, -ați, -ate.
uzărel (perf. uzărdăs) vb. tr. a curăța; a face curat / frumos; a purifica [var.: *șuzărdăs*].
užo, -i, -e, -e adj. 1. curat, ~ă, curați, curate. 2. neprihăn/it, -ită, -iți, -ite. [var.: *șužo; vužo*].
uzunărd/o, -i, -e, -e adj. v. *u ž ă r d o*.
ugarel (perf. ugardăs) vb. tr., intr. v. *ž u k e r e l*.

V

va adv. da [var.: *ova*; sin: *ja*].
vaxt, ~a s.m. timp, ~uri.
vaxtan, ~a s.m. ceas, ~uri; pendulă, -e.
vaj conj. sau.
vak, ~a s.m. voc/e, -i; glas, ~uri [v. și *krÿlo*].
vakărel (perf. vakărdăs) vb. intr., tr. a pronunța, a rosti, a glăsu; a conversa, a vorbi; a discuta; *vakăringos (vakerindoj)* pronunțând (rostind; vorbind).
vakări/pen [-mos], -mata s.m. conversație/e, -i; comunic/are, -ări; exprim/are, -ări; vorbir/e, -i; discuți/e, -i; pronunți/e, -i; *vakărimata* conversații; *vakăripnaça* cu pronunție (conversație etc).
vakăripnasq/o, -i, -e, -e adj. de conversație, de comunicare, de exprimare; de rostire; de pronunție.
vakărn/o, -e s.m. vorbitor, ~i; interlocutor, ~i; crainic, ~i.
vakerel (perf. vakerdăs) vb. intr., tr. v. *v a k ă r e l*.
vakerlin, ~a s.f. parlament, ~e.

vakerlinăq/o, -i, -e, -e *adj.* de parlament, al (a, ai, ale) parlamentului.
vakern/o, -e *s.m. v. v a k ă r n o.*
valin, ~a *s.f.* sticlă/, -e [v. și *tuòni*].
vanr/o, -e *s.m. v. a n r o.*
varekaça *pron. nehot. varekon* la cazul *soc.*: cu cineva, cu careva.
varekana *adv.* cândva; câteodată.
varekas *pron. nehot. varekon* la cazul *acuz.*: pe cineva, pe careva.
varekasqe *pron. nehot. varekon* la cazul *dat.*: cuiva.
varekon *pron. nehot.* cineva, careva, oareșicine, oricine.
varesav/o, -i, -e, -e *pron., adj. nehot.* oricare.
vareso *pron. nehot.* oarece, orice; ceva.
vare-sode *pron. nehot.* oricât.
vasnipen [-mos] *s.m. v. v a s t n i p e n.*
vasn/o, -i, -e, -e *adj. v. v a s t n o.*
vast, ~a *s.m.* mână, mâini; braț, ~e.
vastdel (*perf.* *vastdăs*) *vb. tr.* a ajuta.
vastesq/o, -i, -e, -e *adj.* de mână, al (a, ai, ale) mâinii.
vastin/i, -ă *s.f. v. e l e f à n t o.*
vastni/pen [-mos] *s.m.* importantă.
vastn/o, -i, -e, -e *adj.* important, ~ă, important/ți, -te [*var.*: *importànto*].
vast/orro, -orre *s.m. dim.* mânăuș/ă, -e; mâner, ~e; mănunchi, ~uri.
vastuś, ~a *s.m.* mânăuș/ă, -i.
vaś *prep.* pentru.
vaś-ël *prep. vaś* (*înaintea articolelor ce preced substantive la pl.*) pentru; *vaś-ël grasta* pentru cai.
vazdarel (*perf.* *vazdardăs*) *vb. intr. tr.* a sublinia, a insista, a reliefa.
vazdel (*perf.* *vazdăs*) *vb. tr.* a ridica, a înălța; a construi.
vazdi/pen [-mos], -mata *s.m.*
1. ridic/are, -ări. **2.** revoluți/e, -i.

vàz/i, -ă *s. f.* câmpi/e, -i; livadă, livezi.
vage *adv.* încă.
velinal/o, -i, -e, -e *adj.* venin/os, -oasă, -oși, -oase.
velin/o, -ură *adj.* venin, ~uri.
verànd/a, -e *s.f.* verand/ă, -e; prisp/ă, -e.
verifikàci/a, -e *s.f.* verific/are, -ări.
vering, ~a *s.f.* lanț, ~uri [v. și *virklin*].
vèrsi/a, -e *s.f.* versiun/e, -i.
verver *adj. invar.* difer/it, -ită, -iți, -ite; divers, ~ă, diverși, diverse.
ververes *adv.* (în mod) diferit / divers/diferențiat.
ververi/pen [-mos], -mata *s.m.* diversit/ate, -ăți; variet/ate, -ăți; diferenț/ă, -e;
vèselo *adj. invar. v. l o ś a l o.*
vestes *adv.* (în mod) liber.
vest/o, -i, -e, -e *adj.* liber, ~ă, ~i, ~e; degajat, ~ă, degaj/ați, -ate; voi/os, -oasă, -oși, -oase *sasto-vesto* sănătos -voios [v. și *mesto*].
veś, ~a *s.m.* pădur/e, -i.
veśesq/o, -i, -e, -e *adj. 1.* de pădure, al (a, ai, ale) pădurii. **2.** sălbatic, ~ă, ~i, ~e.
veśutn/o, -i, -e, -e *adj.* forestier, ~ă, ~i, ~e.
vi *conj. (cumulativ)* și (de asemenea).
vil/o, -e *s.m. v. i l o.*
viram, ~a *s.m.* punct, ~e; semn, ~e; *o agorutno* ~ punctul final; *dikhipnasqo viramesθar* din punct de vedere.
virami/pen [-mos] *s.m.* punctualitate.
virklin, ~a *s.f. v. v e r i n g.*
virpek/o, -e *s.m.* pesm/et, -eți, pâin/e, -i prăjit/ă, -e, biscu/it, -iți.
vizit/a, -e *s.f.* vizit/ă, -e.
vizitarel (*perf.* *vizitisardăs*) *vb. tr.* a vizita.
vizitizel (*perf.* *vizitisardăs*) *vb. tr. v. v i z i t i s a r e l.*

vînatòr/i, -ă *s.f.* *v. sãstri n t r o.*

voj *pron.pers.* ea.

vojàg/a, -e *s.f.* *v. v a l i n.*

vòlejo *s.m.* volei.

volejosq/o, -i, -e, -e *adj.* de volei, al (a, ai, ale) voleiului.

von *pron.pers.* ei, ele.

vòrb/a, -e [cãld.: **vòrbi**] *s.f.* *v. l a v.*

vordorigutn/o, -i, -e, -e *adj.* *v. n o r d u t n o.*

n o r d u t n o.

vortarel (*perf.* vortardãs) *vb. tr.* a îndrepta.

vortari/pen [-mos], -mata *s.m.* **1.**

îndrept/are, -ãri. **2.** direcțion/are,

-ãri. **3.** regl/are, -ãri.

vortorin, ~a *s.f.* rigl/ã, -e.

vortorinã/o, -i, -e, -e *adj.* îndung/at, -atã, -ați, -ate.

votan, nq/o, -i, -e, -e *adj.* de plante, al (a, ai, ale) plantelor.

votanãrel (*perf.* votanãrdãs)

vb. tr. a planta, a sãdi.

vòtan/i, -ã *s.f.* plant/ã, -e; *e votan, nçar* cu plantele.

votravã/o, -i, -e, -e *adj.* otrãvit/or, -oare, -ori, -oare.

vov *pron. pers.* el.

vrãm/a, -e *s.f.* *v. v a x t.*

vudar, ~a *s.m.* *v. u d a r.*

vùlic/a, -e *s.f.* *v. strãda.*

vùnãto [cãld.: pl. **vùneci**] *adj. invar.*

vungilutn/o, -i, -e, -e *adj. u n g i l u t n o.*

vurdon, ~a *s.m.* cãruț/ã, -e.

vurdon/orro, -orre *s.m. dim.* cãruț, ~uri; vagonet, ~e.

vužarel (*perf.* vužardãs) *vb. tr.* *v. u ž a r e l.*

vuž/o, -i, -e, -e *adj.* *v. u ž o.*

W

woj *pron. pers.* *v. v o j.*

won *pron. pers.* *v. v o n.*

wov *pron. pers.* *v. v o v.*

Z

zàla *adv.* (*urs.*) *v. z à l a g a.*

zàlaga *adv.* puțin.

zembil/a, -e *s.f.* zambil/ã, -e.

zèbr/a, -e *s.f.* zebr/ã, -e.

zelenãrd/o, -i, -e, -e *s.f.* înverz/it, -itã, -iți, -ite.

zelenimateng/o, -i, -e, -e *adj.* de verdețuri, al (a, ai, ale) verdețurilor.

zeleni/pen [-mos], -mata *s.m.*

verde/ațã, -țuri.

zèlen/o, -a *adj.* (*m.f.sg.; m.f.pl.*) verde, verzi; (cãld., pl.: *zèleni*).

zelenõl (*perf.* zelenilãs) *vb. intr.* a deveni verde (a se face verde).

zerabser, ~a *s.m.* **1.** eșec, ~uri.

2. accid/ent, -ente.

zersur/o, -e *s.m.* *v. z e r a b s e r.*

zerv/o, -i, -e, -e *adj.* stâng, ~ã, ~i, ~i;

zervi rig partea stângã.

zet *s.m.* untdelemn.

zinzãrd/o, -i, -e, -e *adj.* (*spoit.*) lung, ~ã, ~i, ~i; întins, ~ã, întin/și, -se.

zinzãrel (*perf.* zinzãrdãs) *vb. tr.* a întinde; a lungi, a face sã devinã lung.

zòn/a, -e *s.f.* zon/ã, -e.

zor, ~ã *s.f.* puter/e, -i; forț/ã, -e; tãri/e, -i; *zorãça* cu forțã; *anel zorãça*

a sili, a aduce cu forțã.

zoral/o, -i, -e, -e *adj.* puternic, ~ã, ~i, ~e.

zorãrd/o, -i, -e, -e *adj.* întãr/it, -itã, -iți, -ite; consolid/at, -atã, -ați, -ate;

fix/at, -atã, -ați, -ate.

zorãrel (*perf.* zorãrdãs) *vb. tr.* a întãri, a consolida, a fortifica; a da puteri cuiva, a împuternici pe cineva.

zorãri/pen [-mos], -mata *s.m.* **I.**

întãrir/e, -i; fortific/are, -ãri;

consolid/are, -ãri. **II.** împuternicir/e, -i.

zumavel (*perf.* zumavdăs) *vb. tr.* a proba, a încerca; *zumavindos* încercând; a gusta (o mâncare).
zumavi/pen [-mos], -mata *s.m.* prob/ă, -e; încerc/are, -ări.

Ă

žil/to, -te [-ci] *adj.* galben, ~ă; ~i, ~e [v. și *gàlbeno*].

žirâf/a, -e *s.f.* giraf/ă, -e.

žojdîves, ~a *s.m.* joi, zilele de joi.

žudèc/a, -e *s.f.* v. *ž u d è c o*.

žudèc/o, -ură *s.m.* județ, ~e.

žudecosq/o, -i, -e, -e *adj.* de județ, județ/ean, -eană, -eni, -ene; al (a, ai, ale) județului.

žukerdo *adj.* aștept/at, -ată, -ați, -ate [v. var. *azukerdo*].

žukerel (*perf.* žukerdăs) *vb. intr.*,

tr. a aștepta [v. și: *azukerel*,

azukerel, *žakerel*,

užarel, *užarel*].

žulaj *s.m.* v. *ž u l i o*.

žungl/a, -e *s.f.* jungl/ă, -e.

žutil (*perf.* žutisardăs) *vb. tr.* v.

ž u t i s a r e l.

žutime *adj. invar.* ajut/at, -ată, -ați, -ate.

žuti/pen [-mos], -mata *s.m.* ajut/or, -oare; ajutor/are, -ări; *e žutipnaça* cu ajutorul.

žutisarel (*perf.* žutisardăs) *vb. tr.* a ajuta.

Ž

žaj, ~a *s.m.* duș, ~uri.

žakerel (*perf.* žakerdăs) *vb. tr.*, *intr.* v. *ž u k e r e l*.

žal (*perf.* gelăs) *vb. intr.* a merge, a se duce; *žandoj(žandos)* mergând.

žali/pen [-mos], -mata *s.m.* conduită, comportament, ~e.

žanavel (*perf.* žanavilăs) *vb. tr.* a înștiința, a anunța.

žanel (*perf.* žanglăs) *vb. tr.*, *intr.* **1.** a ști, a cunoaște. **2.** a ști, a putea.

žangavd/o, -i, -e, -e *adj.* trez/it, -ită, -iți, -ite; conștientiz/at, -ată, -ați, -ate.

žangavel (*perf.* žangavdăs) *vb. tr.* a trezi; a conștientiza.

žangavn/o, -e *s.m.* (ceas) deșteptător.

žangli/pen [-mos], -mata *s.m.*

cunoștință, -e; *žanglimatençar* cu cunoștințe.

žanglimatenq/o, -i, -e, -e *adj.* de cunoștințe, al (a, ai, ale) cunoștințelor.

žani/pen [-mos], -mata

s.m. cunoașter/e, -i.

žantri/pen [-mos], -mata *s.m.*

știință/ă, -e.

žèl/o, -ură *s.m.* **1.** gem, ~uri. **2.**

gel, ~uri.

ženenq/o, -i, -e, -e *adj.* de inși/indivizi/persoane, al (a, ai, ale) inșilor/ indivizilor/persoanelor.

ženesq/o, -i, -e, -e *adj.* de ins/individ/persoană, al (a, ai, ale) insului/individului/persoanei.

žen/o, -e *adj.* ins, inși; individ, indivizi; persoan/ă, -e (de sex masculin); tip, ~i;

ženutn/o, -i, -e, -e *adj. personal*, ~ă, ~i, ~e.

ži *prep.* până. .

živdărd/o, -i, -e, -e *adj.* învi/at, -ată, -ați, -ate.

živdăritr/o, -e *s.m.* animator, ~i [v. și *animatòro*].

živel (*perf.* živisardăs) *vb. intr.* a trăi, a viețui.

ḡivi/pen [-mos], -mata s.m. viață, vieți.
ḡivipnasq/o, -i, -e, -e adj. de viață, al (a, ai, ale) vieții.
ḡivisarel (perf. ḡivisardăs) vb.intr. v. ḡ i v e l .
ḡivutn/o, -i, -e, -e adj. viu, vie, vii, vii.
ḡivutrenq/o, -i, -e, -e adj. de animale, al (a, ai, ale) animalelor.
ḡivutr/o, -e s.m. ființă, -e; animal, ~e.
ḡor, ~a s.m. catâr, ~i.
ḡorn/i, -ă s.f. catârcă, -e.
ḡor/o, -e s.m. v. ḡ o r .
ḡukel, ~a s.m. câin/e, -i; ḡukleça cu câine.
ḡuklesq/o, -i, -e, -e adj. de câine, căin/esc, -ească, -ești, -ești; al (a, ai, ale) câinelui; ~o luvorro cușcă de câine.
ḡut, ~a s.m. evreu, evrei [v. și biboldo].
ḡut/o, -e s.m. perech/e, -i.
ḡuvl/i, -ă s. f. nevestă, neveste; muier/e, -i.
ḡuvlăq/o, -i, -e, -e adj. de nevestă (muiere), al (a, ai, ale) nevestei (muerii); muier/esc, -ească, -ești, -ești.

-q-

-qe postp. (în dat.): lesqe lui, îi, -i-.
-q/o, -i, -e, -e postp. (în genit.): lesqo, lesqi, lesqe, lesqe al,

a , ai ale lui; laqo, laqi, laqe, laqe al, a, ai, ale ei;
 lenqo, lenqi, lenqe, lenqe al, a , ai, ale lor.

-q/o(ro), -i(ri), -e(re), -e(re)

postp. (în genit., forma lungă, la urs. și carp.) v. -q / o, -i, -e, -e.

-ç-

-ça postp. (cu soc.-instr.) cu.

-ça(r) postp. v. ...ç a.

-θ-

-θar postp. (în abl.) din, de la; de (cătore); despre; prin; prin intermediul, grație...(datorită...).

-θe postp. (în locat.) la; în.